

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **MONETA Auto, s. r. o.,** se sídlem Vyskočilova 1422/1a, Praha 4, zastoupen Mgr. Romanem Vojtou LL.M., advokátem se sídlem Křižovnické nám. 193/2, Praha 1, proti žalovanému: **Česká obchodní inspekce,** se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 8. 2017, č. j. 30 A 84/2016 – 194,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 31. 7. 2015, č. j. 27/0945/15/R/P uložil inspektorát Královéhradeckého a Pardubického kraje (dále též správní orgán I. stupně) žalobci pokutu ve výši 5 000 000 Kč za spáchání správního deliktu podle § 20 odst. 1 písm. d) zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále též „zákon o spotřebitelském úvěru“ nebo „zákon“) účinného do 24. 2. 2013 a správního deliktu dle § 20 odst. 1 písm. b) téhož zákona účinného od 25. 2. 2013. Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 7. 2016, č. j. ČOI 125284/15/O100/2700/14/15/16/Hy/Št, změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že pokuta byla uložena v částce 4 000 000 Kč. Pokuta byla uložena žalobci za to, že u označených smluv v právním postavení věřitele s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy, ve kterých se sjednává spotřebitelský úvěr, neuvedl správnou výši roční

procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr (RPSN) a správnou výši celkové částky splatné spotřebitelem.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí o odvolání žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, který ji zamítl rozsudkem ze dne 18. 8. 2017, č. j. 30 A 84/2016 - 194. Konstatoval, že prvostupňové ani odvolací rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost, vnitřní rozpornost výroku, nerozlišení výroku a odůvodnění, nezjistitelnost jeho adresátů či nevhodných formulací. Nebyla zjištěna rovněž nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, správní orgány v rozhodnutích uvedly, z jakých důvodů považovaly postup žalobce při uzavírání smluv o spotřebitelském úvěru ohledně výpočtu RPSN a celkové částky placené spotřebitelem za nezákonný. Pokud jde o tvrzenou nepřezkoumatelnost spočívající v nevypořádání podle žalobce konkurujících judikátů, odkázal krajský soud na věcné vypořádání důvodnosti žaloby s tím, že se žalovanému podařilo ohledně výpočtu RPSN předložit vlastní ucelený argumentační systém, jimž své závěry odůvodnil.

[3] K podstatě sporu, ke způsobu výpočtu RPSN a celkové částky splatné spotřebitelem, krajský soud poznamenal, že se účastníci liší v názoru, jakým způsobem započítat poplatek za uzavření smlouvy za situace, kdy zájemce o spotřebitelský úvěr nemá hotovost na zaplacení tohoto poplatku a žalobcem je mu poskytnut nejenom úvěr na zaplacení kupní ceny produktu (ojetého vozu), ale také úvěr na zaplacení poplatku. Podle názoru krajského soudu vzniká jistina úvěru spojením dvou dílčích úvěrů. Žalobce tvrdil, že se ve vzorci stanoveném v příloze č. 5 zákona o spotřebitelském úvěru projeví poplatek za uzavření smlouvy pouze tak, že se na pravé straně rovnice objeví součet příslušného počtu měsíčních splátek úvěru poskytnutého na úhradu poplatku. Podle žalovaného je nutné výši tohoto poplatku uvést jednak jako součást součtu hodnot na levé straně rovnice a výše poskytnutého úvěru se musí objevit rovněž na pravé straně rovnice a tam se musí rovněž objevit také součet měsíčních splátek tohoto úvěru.

[4] Krajský soud přisvědčil žalovanému. Ze smluv plyne, že úvěr měl být poskytnut formou doplacení kupní ceny snížené o poplatek za uzavření smlouvy poukázáním částky na účet prodejce vozu. Z toho plyne, že si poskytovatel úvěru částku fakticky ponechal, spotřebitel ji k dispozici nikdy nedostal. Z pohledu spotřebitele není podstatné, zda si poskytovatel úvěru ponechal tuto částku na úhradu vlastních nákladů spojených s poskytnutím úvěru nebo zda ji následně převedl na prodávajícího jako odměnu za zprostředkování smlouvy. Vždy jde o náklady spotřebitelského úvěru. Ze strany poskytovatele úvěru došlo k jednostrannému započtení části úvěru poskytnutého v této výši proti povinnosti příjemce hradit stejně vysoký poplatek za uzavření smlouvy. Spotřebitel tak ve splátkách nesplácel poplatek za uzavření smlouvy, ale hradí úvěr na již poskytnutý poplatek. Krajský soud poukázal na dva způsoby výpočtu RPSN, podle prvního (prosazovaného Finančním arbitrem a byl použit i v této věci) se výše úvěru na zaplacení poplatku musí objevit jak na levé tak na pravé straně rovnice jako součást jistiny spotřebitelského úvěru, podle druhého způsobu (rozsudek Soudního dvora ve věci C-377/14- Radlinger, Radlingerová) se výše úvěru na poskytnutí poplatku za uzavření smlouvy nezohledňuje jak na levé tak na pravé straně. Podle obou metod je však výpočet

výše RPSN zcela shodný. Akceptací žalobcova způsobu by byla výše RPSN zcela stejná bez ohledu na to, zda spotřebitel vůbec poplatek za uzavření smlouvy platil – výše RPSN by nebyla závislá na existenci, popř. výši poplatku za uzavření smlouvy, ale v zásadě jen na sjednané výpůjční úrokové sazbě a četnosti splátek. Došlo by tak k umělému snížení RPSN. Smyslem a účelem RPSN je však informovat o její výši spotřebitele pravdivě. Krajský soud rovněž odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, pokud jde o vypořádání závěrů předložených znaleckých posudků.

[5] Z návětí prvostupňového rozhodnutí bylo podle krajského soudu bezpečně zřejmé, že rozhodnutí bylo ukládáno podle § 19 a § 20 odst. 5 zákona a nejednalo se o rozhodnutí podle § 9 zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci (dále též „zákon o ČOI“). Šlo tedy o rozhodnutí inspektorátu a nikoli rozhodnutí ředitele inspektorátu. Šlo pouze o užití nevhodného slovesa *„ukládám“* místo vhodnějšího *„se ukládá“*, což připustil i žalovaný. Nešlo tedy o chybějící zákonné zmocnění úřední osoby k vydání rozhodnutí.

[6] Místní příslušnost inspektorátu byla rovněž dána, a to s odkazem na § 131 odst. 2 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, a usnesení ústředního ředitele žalovaného ze dne 30. 4. 2014 o pověření k projednání a rozhodnutí věci. Inspektorát Královehradecký a Pardubický zahájil u žalobce kontrolu a pro řádné zjištění skutkového stavu věci vznikla nutnost zabývat se i smlouvami uzavřenými v působnosti jiných inspektorátů. Proto bylo vydáno rozhodnutí o pověření.

[7] Pro posouzení uplynutí prekluzivních lhůt není rozhodná úprava v § 9 odst. 4 zákona o ČOI. Krajský soud přisvědčil žalovanému, že je třeba aplikovat příslušná ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru, který je v tomto speciálním předpisem. Není dán rozpor mezi právními předpisy, je třeba aplikovat pouze jeden z nich, a sice § 21 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru. K marnému uplynutí prekluzivní lhůty nedošlo, neboť správní orgán shromáždil judikaturou požadovaný okruh poznatků, informací a důkazních prostředků až v průběhu kontroly. Od jejího zahájení do zahájení řízení správním deliktu však uplynul necelý rok a půl (oproti zákonem vyžadované maximální subjektivní lhůtě dvou let). Na tom, že žalovaný neměl v květnu 2013 k dispozici takové informace a poznatky, aby mohl spolehlivě usoudit o správním deliktu, nic nemění ani podnět jednoho ze spotřebitelů z května 2013; žalovaný v tomto případě nezjistil porušení zákona. Z hlediska objektivní lhůty byly nejstarší posuzované smlouvy z roku 2011 a správní řízení tedy bylo nepochybně zahájeno ve lhůtě 5 let od spáchání nejstaršího spáchaného deliktu.

[8] Krajský soud chronologicky rekapituloval zahájení kontroly, vyhotovení protokolu o kontrole, sdělení o vyřízení námitek, dodatek k protokolu o kontrole a námitky žalobce proti dodatku. Zdůraznil poučení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, čehož žalobce nevyužil a rovněž to, že důkazy, o které se rozhodnutí opíralo, byly výhradně opatřeny v průběhu kontroly. Za nesprávný označil předpoklad, že lze vycházet pouze z důkazů získaných až po zahájení správního řízení.

[9] Krajský soud rovněž s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu vypořádal námitky o obligatornosti nařízení ústního jednání s poukazem na § 49 odst. 1 správního řádu tak, že ústní jednání je třeba nařídit, jestliže je to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků. Ve věci byly všechny potřebné podklady shromážděny

v písemné podobě v rámci kontroly, byly žalobci známy a měl možnost se k nim vyjádřit. Žalobce se ani v průběhu správního řízení nedožadoval nařízení ústního jednání, po zahájení správního řízení zůstal v podstatě nečinný a nevyužil ani možnosti seznámit se k podklady rozhodnutí, ačkoli mu muselo být z výzvy zřejmé, že správní orgán se chystá ve věci rozhodnout. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu neprováděl samostatně důkaz protokolem o kontrole, neboť s ním byl kontrolovaný seznámen již v průběhu kontroly s možností podat proti němu námitky, které pak byly následně vyřízeny. Žalobce tak neměl ztíženu možnost účinné obrany. Obdobně krajský soud vyhodnotil i v odvolacím řízení předložená rozhodnutí obecných soudů, resp. odborný posudek Jihočeské univerzity a znalecký posudek.

[10] Krajský soud rovněž nepovažoval protokol ani jeho doplnění za nezákonné. Ve věci se nejednalo o nepřípustné opakované provedení kontroly. V roce 2013 provedl inspektorát Středočeský a pro Hl. m. Prahu kontrolu ohledně smlouvy uzavřené s panem T., nyní přezkoumávaná kontrola prováděná inspektorátem Královehradeckým a Pardubickým se týkala jiných smluv o spotřebitelském úvěru. Původní kontrolovaná smlouva byla z deliktního jednání vyřazena. Provedení jedné kontroly smlouvy o spotřebitelském úvěru by s platností pro všechny inspektoráty znemožnilo kontroly jiných typově shodných smluv.

[11] Krajský soud připustil, že by bylo vhodnější identifikovat konkrétní smlouvy o spotřebitelských úvěrech též smluvními stranami a místem a časem jejich uzavření. Výrok prvostupňového rozhodnutí však obstojí, protože jednotlivé smlouvy jsou identifikovatelné jednak svým číslem a rovněž je u každé ze smluv konstatována i výše celkové částky splatné spotřebitelem a výše RPSN. Sám žalobce připustil jedinečnost čísel, jimiž jsou spotřebitelské smlouvy označeny, za jedinečné lze považovat i celkovou částku splatnou spotřebitelem a RPSN. Ve věci nevznikly pochybnosti o tom, za jaký skutek byl žalobce potrestán, proto odlišnost vymezení skutkové věty od obsahu právní normy nevede k nezákonnosti rozhodnutí. Použití pojmu *„úhrnná“* považoval krajský soud za žádoucí ke zdůraznění, že bylo postupováno v souladu se zásadou absorpce. Žalovaný rovněž postupoval správně, pokud změnil část výroku prvostupňového rozhodnutí a ve zbytku odvolání zamítl.

[12] Krajský soud nepřisvědčil obavám žalobce z účelové manipulace se spisem, pokud ji žalobce dovozoval z toho, že ve spise byly založeny i dokumenty, které nejsou zmíněny v prvostupňovém rozhodnutí.

[13] Nedošlo rovněž k porušení zásady dvojinstančnosti, ke kterému mělo podle žalobce dojít vydáním pokynu žalovaného ke kontrole úvěrového produktu poté, co byl zaznamenán problém v dosazování do vzorce výpočtu RPSN. Krajský soud považoval námitku za obecnou a poukázal rovněž na metodickou činnost ústředních orgánů státní správy ve vztahu k nižším složkám, tím však nedochází k porušení zásady dvojinstančnosti, rovněž pracovníci metodických útvarů jsou odlišní od těch, kteří jako oprávněné úřední osoby rozhodují o odvoláních proti rozhodnutím prvoinstančních orgánů.

[14] Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce týkající se ustálené správní praxe, která se dle mínění žalobce měla vytvořit u žalovaného. Žalobce existenci této praxe dovozoval z jednotlivých předchozích provedených kontrol, po kterých bylo konkrétním spotřebitelům sděleno, že nedošlo k porušení zákona o spotřebitelském úvěru. Rovněž tak činil poukazem na korespondenci mezi Českou leasingovou a finanční asociací a žalovaným ohledně setkání k výměně názorů na aplikaci zákona o spotřebitelském úvěru, jakož i na výsledek žádosti o informace, že kterého plyne uskutečnění několika set kontrol zaměřených na pochybení při výpočtu RPSN. Krajský soud ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že se neustálila správní praxe, zmíněná kontrola se týkala jednoho konkrétního případu a jednání žalovaného nelze považovat za definitivní a nezměnitelné, šlo o izolovaný výstup správního orgánu ohledně jediné smlouvy. S institutem ustálené správní praxe nelze spojovat zmíněnou korespondenci žalovaného, ani nelze dovodit, že by předmětný problém měl být předmětem vzájemného jednání. Rovněž takovou praxi nelze dovodit ze zmíněného poskytnutí informací (není zřejmé, jaký byl předmět jednotlivých kontrol a z prostého porovnání počtu kontrol to nelze dovodit). Poukaz na ustálenou správní praxi proto nelze považovat ani za liberační důvod, který by žalobce zprostil odpovědnosti za správní delikt.

[15] K námitce, že pachatelem deliktu byl zprostředkovatel a nikoli žalobce, krajský soud s poukazem na § 5 odst. 1 a § 6 zákona o spotřebitelském úvěru konstatoval, že vždy je primárně odpovědný věřitel a povinnost zprostředkovatele je povinností podpůrnou, která primární odpovědnost věřitele nevylučuje. Nepřisvědčil rovněž názoru, že vytýkaných správních deliktů se může dopustit pouze ten, kdo neposkytne povinné informace spotřebiteli vůbec. Informační povinnost splní věřitel pouze úplným a správným uvedením všech údajů vyžadovaných zákonem.

[16] Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce poukazující na porušení zásady *ne bis in idem*, včetně námitky o nezákonném opakování kontroly, neboť kontrolní protokol nelze pokládat za pravomocné rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Protokol z kontroly provedené v roce 2013 inspektorátem Středočeským a Hl. město Praha proto nezaložil překážku věci rozhodnuté.

[17] Nedůvodným nebyl shledán ani poukaz žalobce, že správní orgány nepřihlédly ke stupni společenské škodlivosti. Pokud žalobce nedostatek společenské nebezpečnosti spojoval s problematikou ustálené správní praxe, pak již pro nedůvodnost této části argumentace nemohl obstát. Poukázal na konkrétní část odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, pokud jde o tvrzenou nejasnost právní úpravy výpočtu výše RPSN s důvody, pro které nelze hodnotit právní úpravu jako nejasnou. U většiny posuzovaných smluv činil rozdíl ve výpočtu provedeném správním orgánem a žalobcem několik procent, v některých případech dokonce v řádech desítek procent. Proto neobstojí argument, že u jedné ze smluv činil tento rozdíl pouze 0,6%.

[18] Krajský soud rovněž neshledal důvod pro aplikaci zásady *in dubio pro reo* s ohledem na tvrzenou nejasnost právní úpravy. V daném případě neexistují dva nebo dokonce více rovnocenných výkladů a žalovaný podrobně vyargumentoval, proč považuje způsob výpočtu RPSN prováděný žalobcem za nezákonný. Nejednalo se o nový institut a bylo lze čerpat z příkladů v komunitárním právu, což celá řada subjektů poskytujících

spotřebitelské úvěry činila a výši RPSN stanovila správným způsobem. Rovněž nešlo o případ, kdy by byly dle § 3 odst. b) zjištěny pouhé nedostatky, které by byly řešitelné pouhým požadavkem na jejich odstranění. Je nerozhodné, že žalobce nadále neúčtuje spotřebitelům u daného typu smluv správní poplatek. Žalovaný rovněž přehledně vysvětlil, proč nahlíží na další řízení vedené pod sp. zn. 10/1522/15/45/Z jako na samostatné a proč následně užil ve výroku rozhodnutí pojem „úhrnná pokuta“. Navíc, ačkoli bylo specifikované řízení zahájeno souběžně s řízením přezkoumávaným, nebylo v době rozhodování toto řízení ukončeno meritorně. Proto žalobcova obava z nedodržení zásady absorpční nemůže být důvodná ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí, ale až případně ve vztahu k dalším řízením za obsahově obdobné správní delikty.

[19] Za řádně zdůvodněné považoval krajský soud rozhodnutí, i pokud jde o námitky týkající se dodržení zásady proporcionality. Nesouhlasil s tím, že správní orgány nezohlednily žádné skutečnosti svědčící ve prospěch, bylo zohledněno první porušení zákona o spotřebitelském úvěru, jakož i to, že žalobce ustal s účtováním poplatku za uzavření smlouvy. Kladně byla při úvaze o výši sankce hodnocena souvislost s již dříve zmíněným kontrolním případem z roku 2013, který sice nemohl založit ustálenou správní praxi, mohl však vést k tomu, že žalobce nevěnoval dostatečnou pozornost výpočtu RPSN.

[20] Konečně k uplatněnému návrhu žalobce na moderaci uložené sankce krajský soud připomněl, že předpokladem takového postupu je to, že trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši. To se v souzené věci nestalo, krajský soud s poukazem na uvedené důvody považoval uloženou pokutu za přiměřenou.

III.

[21] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[22] Nezákonnost rozsudku krajského soudu spatřoval stěžovatel v nesprávném posouzení výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN. Mezi účastníky panuje rozdílný právní názor na to, jakým způsobem má být do celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN započítán tzv. poplatek za uzavření úvěrové smlouvy. Stěžovatel má za to, že částka odpovídající poplatku za uzavření smlouvy vstupuje do výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem i RPSN pouze jednou, neboť tento poplatek klient platí pouze jednou. Prvostupňové rozhodnutí interpretuje tak, že údaj o celkové částce splatné spotřebitelem by měl, vedle jednotlivých splátek úvěru (zahrnujících již i splátku poplatku za uzavření smlouvy), zohledňovat ještě jednou předmětný poplatek a celková částka splatná spotřebitelem by měla být navýšena o částku poplatku. Na počátku úvěrového vztahu však k žádné platbě mezi klientem a žalobcem nedochází. Není tedy správný názor krajského soudu, že poplatek je zaplacen v okamžiku, kdy si jej poskytovatel úvěru místo jeho vyplacení odečetl od celkové výše úvěru. Dohoda mezi žalobcem a klientem je nastavena tak, že je klientovi umožněno předmětný poplatek splatit postupně v pravidelných splátkách spolu se splátkami části úvěru určeného na financování vozidla, platba poplatku je tedy rozložena v čase a k žádnému okamžitému zápočtu nedochází. Nedochází proto k žádnému počátečnímu započtení poplatku. K započtení by navíc muselo dojít pouze v případě výslovné dohody ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, neboť

vyžaduje i písemnou formu. Proto závěry žalovaného, se kterými se ztotožnil rovněž krajský soud, nemají oporu ve spisech, resp. jsou s nimi v rozporu a je tak dán rovněž kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[23] Názor žalovaného a krajského soudu, pokud by celková částka splatná spotřebitelem obsahovala částku odpovídající předmětnému poplatku dvakrát (což je závěr, ke kterému jejich názory podle stěžovatele vedou) by nutně znamenal, že spotřebitel byl povinen zaplatit vyšší částku, než na jaké se ve skutečnosti dohodl s žalobcem.

[24] Podle stěžovatele se tedy krajský soud domnívá, že částka odpovídající poplatku na uzavření smlouvy měla být na pravou stranu rovnice pro výpočet RPSN dosazena dvakrát, jednou jako samostatná platba a současně jako součást měsíčních splátek úvěru (ve kterých je však již platba poplatku obsažena). To podle něj není správné, klient nehradí poplatek dvakrát. Pravá strana vzorce musí přesně odpovídat obsaženým v celkové částce splatné spotřebitelem.

[25] Stěžovatel proto nesouhlasí s názorem, že je jeho metodika výpočtu RPSN nesprávná, resp. že vede k nižším hodnotám než metodika správního orgánu. Jeho postupem tak nedochází k *„umělému ponížení“* RPSN a celkové částky splatné spotřebitelem. Poukaz na metodiku Finančního arbitra neobstojí, neboť Okresní soud v Českých Budějovicích ji v nedávné době označil za nesprávnou. Nepřípadnou považuje žalobce rovněž zmínku o rozsudku Soudního dvora EU C-377/14, skutkové okolnosti tam byly podstatně odlišné (hypoteční úvěr, výrazný nepoměr mezi výši jistiny a celkové částky zaplacené spotřebitelem, existence výslovného písemného ujednání o započtení poplatků proti jistině úvěru). Postupoval proto v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, pokud na pravé straně rovnice pro výpočet RPSN uvedl částku odpovídající poplatku pouze jednou. Protože na počátku úvěrového vztahu nedochází k okamžitému zaplacení, ani zápočtu poplatku, je zřejmé, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisech – je s nimi v rozporu.

[26] Stěžovatel poukázal na § 1 a § 2 písm. h) zákona o spotřebitelském úvěru s tím, že úplatné odložení platby určitého dluhu je spotřebitelským úvěrem a odkazoval na úpravu odkladu určité platby, obsaženou v § 2148 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

[27] Naopak způsob aplikace zákona o spotřebitelském úvěru, jak jej provedl žalovaný a krajský soud, je v rozporu se závěry označeného rozsudku Soudního dvora EU. Pokud by docházelo k okamžitému či jednorázovému zaplacení poplatku, jednalo by se z pohledu zákona o spotřebitelském úvěru o náklad úvěru pro spotřebitele a v takovém případě by částka odpovídající poplatku byla zahrnuta současně jak v celkové výši úvěru, tak v celkových nákladech úvěru pro spotřebitele. Činí nesprávně rozdíl mezi částí spotřebitelského úvěru určeného na úhradu kupní ceny vozidla a úvěru ve vztahu k předmětnému poplatku. Mezi stěžovatelem a jeho klienty došlo k dohodě ohledně složení spotřebitelského úvěru a argumenty krajského soudu tuto skutečnost nezohledňují.

[28] Podle žalobce je RPSN pouze jedním z ekonomických ukazatelů, který vypovídá o úrovni platebních podmínek úvěru. Na rozdíl od údaje o celkové částce splatné spotřebitelem má pro spotřebitele poměrně špatnou a omezenou uchopitelnost.

[29] Krajský soud rovněž nesprávně nepřihlédl k závěrům znaleckých posudků doc. Krabce a doc. Brady ve věci ekonomického posouzení nákladů na spotřebitelské úvěry, které rovněž zdůrazňují, že klient hradí jedenkrát cenu vozidla a jedenkrát poplatek za uzavření smlouvy, jde o součást jistiny poskytnutého úvěru, a proto vstupuje do výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem pouze jednou. I znalecké posudky ústí v závěr, že stěžovatel nijak nepochybil.

[30] Stěžovatel setrval na přesvědčení, že o správnosti výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN ve smlouvách již bylo pravomocné rozhodnuto. Krajský soud však k této skutečnosti pouze lakonicky konstatoval, že závěry soudních rozhodnutí nebyly závazné v nyní projednávané věci, aniž by uvedl proč. V této souvislosti rekapituloval průběh i výsledek řízení v konkrétní specifikované věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4. Šlo o soukromoprávní spor o zaplacení požadované částky, soud žalobci vyhověl, přestože žalovaný spotřebitel zastával ohledně výpočtu celkové splatné částky a RPSN obdobný názor jako žalovaný a krajský soud. Stěžovatel se proto domnívá, že krajský soud pochybil, pokud uvedené rozsudky nezohlednil, přestože tyto rozsudky ústí v závěr, že výpočet celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN jsou v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru.

[31] Stěžovatel rovněž upozornil na následné rozhodnutí žalovaného v jiné věci, vydané až po rozhodnutí krajského soudu, které přisvědčuje právním názorům žalobce. Správní řízení tehdy bylo zastaveno s tím, že se skutek nestal nebo nebyl přestupkem (správním deliktem). Setrval rovněž na námitce nepřípustné změny právní praxe s poukazem na to, že v minulosti správní orgán I. stupně opakovaně kontroloval stěžovatele a nikdy nedospěl k závěru, že došlo k porušení zákona. Podrobně rekapituloval výsledek kontrolního šetření ve věci spotřebitele p. T. s tím, že žalovaný minimálně od května 2013 věděl o způsobu výpočtu RPSN a celkové částky a žalobce byl v tomto duchu udržován v dobré víře, že jeho postup je v souladu se zákonem. Za dlouhodobou ustálenou správní praxi lze považovat i nečinnost správních orgánů, a ačkoli byl již od roku 2011 prováděn dozor nad dodržováním zákona, nikdy nebyly stěžovateli vytčeny žádné nedostatky týkající se jeho postupu. Nebylo rozhodné, zda se kontrola týkala jedné nebo více smluv, podstatný byl závěr, že se žalobce nedopustil žádných pochybení. Znovu poukázal na zájem České leasingové a finanční asociace v letech 2010 - 2012 vyjasnit způsob aplikace zákona o spotřebitelském úvěru společným jednání, ke kterému vinou žalovaného nedošlo. Proto považoval změnu právní praxe za překvapivou a neodůvodněnou. Navíc k ní podle stěžovatele došlo zpětně nikoli do budoucna, což je nepřípustné. Se změnou správní praxe stěžovatele předem neseznámil. Stěžovatel byl přitom při uzavírání spotřebitelských smluv v dobré víře, že jím zvolený postup je v souladu se zákonem.

[32] Stěžovatel rovněž namítl nesprávné posouzení nedostatku pravomoci správních orgánů. K vydání prvostupňového rozhodnutí a rozhodnutí o odvolání došlo po marném uplynutí prekluzivní lhůty. Poukazoval na zákon o České obchodní inspekci a jím upravené lhůty pro ukládání sankcí. Krajský soud se touto úpravou odmítl zabývat s poukazem na to, že zákon o spotřebitelském úvěru obsahuje vlastní speciální úpravu. S tím stěžovatel nesouhlasí, neboť § 9 zákona o České obchodní inspekci obsahuje pro případ porušení zákona o spotřebitelském úvěru přesně vymezené pravomoci a výslovně se tam uvádí, že se lhůty uvedené v zákoně o ČOI vztahují k porušení povinností též podle

zákona o spotřebitelském úvěru. Charakter prekluzivních lhůt v obou právních předpisech je odlišný, kdy podle zákona o spotřebitelském úvěru odpovědnost právnické osoby zaniká (hmotněprávní norma), zatímco podle zákona o ČOI lze ve stanovené lhůtě řízení zahájit (procesněprávní norma). I proto nemohou být ve vzájemném vztahu speciality. Rozdíly v délkách lhůt nemohou být vykládány v neprospěch stěžovatele. Pokutu však nebylo možné uložit ani podle § 21 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru, protože žalovaný se o způsobu výpočtu RPSN a celkové částky splatné spotřebitelem prokazatelně dozvěděl více než dva roky před zahájením řízení vůči stěžovateli. Při státní kontrole v roce 2013 žalovaný podrobil kontrole konkrétní smlouvu o spotřebitelském úvěru a konstatoval, že k pochybení nedošlo.

[33] Stěžovatel setrval na námitce, že správní rozhodnutí I. stupně bylo vydáno úřední osobou bez příslušného zákonného oprávnění. Rozhodnutí bylo vydáno ředitelem Inspektorátu, přestože podle § 19 zákona o spotřebitelském úvěru vykonává dozor nad dodržováním povinností Česká obchodní inspekce. Pravomoc ředitele inspektorátu nemohla být založena ani § 9 odst. 1 zákona o ČOI, protože tehdy je ředitel oprávněn ukládat pokuty pouze v rozsahu 1-2 milionů. Krajský soud rovněž nesprávně nepřihlédl k námitce o místní nepříslušnosti inspektorátu pro Královéhradecký kraj. Stěžovatel má sídlo v Praze, většina smluv zmíněných v žalobou napadeném rozhodnutí byla fyzicky uzavřena v sídlech prodejců automobilů mimo územní obvod. Stěžovatel v obvodu inspektorátu svoji činnost vůbec nevykonává, nemá tam ani pobočku či provozovnu. Úvěrové smlouvy uzavíraly v zastoupení odlišné subjekty.

[34] Stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti rovněž další námitky, které předtím namítal v podané žalobě, s tvrzením, že je krajský soud nesprávně posoudil odlišně. Nemohl naplnit subjektivní stránku deliktu, protože se jej může dopustit pouze věřitel nebo zprostředkovatel. Spojka „nebo“ jednoznačně vede k závěru, že pachatelem může být pouze jeden z nich. Smlouvy byly uzavírány prostřednictvím zprostředkovatele, nedošlo tak k naplnění subjektivní stránky deliktu. Stěžovatel informace o RPSN poskytl a již proto nemůže naplnit objektivní stránku deliktu, která předpokládá, že „neposkytne informace“. Setrval rovněž na porušení zásady *ne bis in idem,* protože nebyla zohledněna předchozí státní kontrola a prvostupňové rozhodnutí vycházelo i ze smlouvy uzavřené s p. T. Nesouhlasil s názorem krajského soudu, že kontrolní protokol není rozhodnutí především proto, že v případě nezjištění porušení zákona se správní řízení nevede a rozhodnutí se nevydává. Řízení o odvolání bylo sice zastaveno, pokud jde o smlouvu s p. T., avšak nikoli pro porušení uvedené zásady, ale pro překročení subjektivní lhůty pro zahájení správního řízení.

[35] Žalovaný rovněž nepostupoval podle stěžovatele při ukládání sankce se zásadou proporcionality. Stěžovatel znovu poukázal na výsledek řízení u obvodního soudu s tím, že výpočet RPSN je v souladu se zákonem, že byl jeho postup žalovaným nejprve aprobován, že svým klientům nezpůsobil žádnou škodu a že již od 1. 7. 2015 klientům předmětný poplatek neúčtuje. Proto je sankce v rozporu se zásadou subsidiarity trestní represe. Krajský soud rovněž nesprávně odmítl porušení všech zásad a principů správního práva trestního, kterým není nadřazen princip ochrany spotřebitele. Výhrady vznesl rovněž ke zkoumání materiální stránky deliktu, protože vůbec nezkoumal, jestli případný nesprávný výpočet RPSN mohl vůbec rozhodování spotřebitelů nějak ovlivnit. Stěžovatel

vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby zabránil porušení povinnosti. Konkrétní aktivita žalobce (žádosti o konzultace ze strany České leasingové a finanční asociace - ČSLA) je aktivním jednáním stěžovatele a předpokladem pro liberaci, jehož absenci mu krajský soud vytýkal. V pochybnostech při výkladu nejasné právní normy měl žalovaný zvolit pro stěžovatele příznivější výklad.

[36] Stěžovatel namítl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno bez jakéhokoli dokazování a protože se krajský soud odmítl ztotožnit s námitkami stěžovatele, je jeho rozsudek z tohoto důvodu nezákonný.

[37] Za nesprávný rovněž považuje názor soudu, že se žalovaný dostatečně vypořádal s námitkami uvedenými v odvolání (zde znovu poukázal na existenci rozsudku obvodního a městského soudu). Nesouhlasil rovněž s tím, že žalovaný v rozhodnutí o odvolání pouze doplnil a rozvinul prvostupňové rozhodnutí, ve skutečnosti důvody rozhodnutí nahradil. Výsledky kontroly nemohly samy o sobě nahradit dokazování a správní orgán měl provést důkazy zákonem předvídaným způsobem. Krajský soud rovněž nesprávně nesouhlasil se stěžovatelem v názoru, že správní orgány měly nařídit „standardní ústní jednání“, čímž by stěžovateli umožnili uplatnit jeho práva v plném rozsahu. Poukaz na judikaturu o neexistenci povinnosti nařídit ústní jednání byl nepřípadný, protože citovaná judikatura se týkala bagatelních věcí a nikoli několikamilionové sankce. Rovněž měl být sepsán protokol o provedení důkazu, což se nestalo.

[38] V další části rozsáhlé kasační stížnosti reaguje stěžovatel na dílčí tvrzení krajského soudu, s nimiž vyjadřuje nesouhlas (poukaz krajského soudu na hlavní účel kontrolní činnosti, jímž je ochrana spotřebitele, tvrzení o obecnosti žalobní námitky o nedostatečném opatření podkladů pro rozhodnutí). Za nezákonný považuje stěžovatel rozsudek krajského soudu i proto, že krajský soud nepřisvědčil jeho námitkám týkajícím se vad výroku prvostupňového rozhodnutí (nedostatečná identifikace skutku pouhým uvedením čísel předmětných smluv namísto smluvních stran). Polemizoval i s názorem, že není nutné bezpodmínečně trvat na tom, aby skutková věta přesně odpovídala obsahu právní věty obsažené v právní normě. K výhradě krajského soudu, že nespojuje své námitky s konkrétním dotčením na svých právech, stěžovatel doplnil, že dotčením je sankce za jednání, které není správním deliktem.

[39] Stěžovatel konečně spatřuje porušení zásady dvojinstančnosti ve zmínce v žalobou napadeném rozhodnutí o pokynu ústředního inspektorátu ke kontrole úvěrového produktu, který inspektoráty začaly uplatňovat. To podle něj svědčí o tom, že bylo v zásadě rozhodnuto předem o výsledku řízení.

[40] Kasační stížnost stěžovatel uzavřel tvrzením, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, protože se soud s některými jeho námitkami nevypořádal buď vůbec, nebo nedostatečně. Nezabýval se vůbec způsobem výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem a souvisejícími námitkami, omezil se pouze velmi stručně na výpočet RPSN. V závěru obsahuje kasační stížnost výčet námitek, jimiž se krajský soud podle mínění stěžovatele nezabýval a které obsahuje i kasační stížnost (opakované tvrzení o nezohlednění civilního soudního řízení u OS Praha 4, námitkou, že započtení vyžaduje písemnou formu, námitkou o odlišném charakteru prekluzivních lhůt).

[41] S poukazem na shora uvedené námitky stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[42] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Poukázal na vymezení roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr v § 3 písm. d) zákona o spotřebitelském úvěru a celkové náklady spotřebitelského úvěru vymezené v § 3 písm. e) tohoto zákona. Pro účely výpočtu RPSN se použijí celkové náklady úvěru pro spotřebitele s výjimkou nákladů splatných spotřebitelem v případě neplnění povinností a jiných nákladů než kupní ceny, které je spotřebitel povinen zaplatit bez ohledu na to, zda je transakce uskutečněna prostřednictvím spotřebitelského úvěru nebo bez něj. Popis výpočtu RPSN je uveden v příloze č. 5 k zákonu o spotřebitelském úvěru, základní rovnice odpovídá na ročním základě celkové současné hodnotě čerpání na jedné straně a celkové současné hodnotě splátek a plateb poplatků na straně druhé. Na levé straně rovnice se uvádí veškerá čerpání úvěru spotřebitelem, na pravé straně naopak veškeré platby prováděné spotřebitelem, tedy splátky jistiny, platby všech nákladů, které jsou součástí spotřebitelského úvěru.

[43] Postup stěžovatele byl podle žalovaného nesprávný. Žalovaný toleroval dva způsoby výpočtu RPSN, oba však vedou ke stejnému výsledku, který se však liší od výsledku udaného stěžovatelem. Jde jednak o přístup zastávaný finančním arbitrem a dále o postup aplikovaný institucemi Evropské unie, který akcentuje, že celková výše spotřebitelského úvěru představuje celkovou částku finančních prostředků, které byly spotřebiteli dány k dispozici, tato výše však nezahrnuje platby poplatků, které představují náklady spotřebitelského úvěru. I z judikatury Soudního dvora (C-377/14, který se netýká hypoték, ale spotřebitelského úvěru) vyplývá, že pojmy „celková výše úvěru“ a „celkové náklady úvěru pro spotřebitele“ se vylučují, celková výše úvěru a částka čerpání úvěru zahrnují pouze částku, která byla dána spotřebiteli k dispozici a není možné do ní započítat částky na úhradu nákladů souvisejících s úvěrem.

[44] Ačkoli poplatek za uzavření úvěrové smlouvy nepochybně představuje náklad úvěru pro spotřebitele, způsob zahrnutí do výpočtu RPSN stěžovatelem nebyl správný. Žalovaný je přesvědčen, že spotřebitel uhradil poplatek již na začátku úvěrového vztahu, částku rovnající se výši poplatku za uzavření smlouvy spotřebitel nikdy nedostal a v měsíčních splátkách splácel již uhrazený poplatek.

[45] Žalovaný nebyl vázán rozsudky obecných soudů, protože ty nerozhodovaly o porušení právní povinnosti naplnění skutkové podstaty správního deliktu. Věc tedy posuzovaly z jiného pohledu. Považuje RPSN za důležitou informaci pro spotřebitele a je třeba ji řádně uvést v předsmluvní dokumentaci a ve smlouvě a je vhodná např. ke vzájemnému porovnání konkrétních produktů spotřebitelem, protože bez tohoto ukazatele je to pro běžného spotřebitele vzhledem k množství vstupních proměnných ukazatelů velmi obtížné.

[46] Žalovaný rovněž nepřípustně nezměnil svoji rozhodovací praxi. V letech 2011 - 2014 se správní praxe teprve vytvářela, nebylo možné na ni nahlížet jako na ustálenou,

jednotnou a dlouhodobou. Posuzováno bylo mnoho smluv o spotřebitelském úvěru a ne vždy byl kontrolován výpočet RPSN, smlouvy byly koncipovány různě a ne vždy byl rovněž poskytován úvěr na poplatek za uzavření smlouvy, který by byl zahrnut nesprávně do výpočtu RPSN.

[47] Bylo rozhodováno a sankce byla ukládána podle zákona o spotřebitelském úvěru a námitky stěžovatele, že mělo být postupováno podle zákona o ČOI, proto neobstojí. Správní řízení bylo zahájeno a rozhodnutí vydáno ve lhůtách podle § 21 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru. Rozhodnutí bylo vydáno inspektorátem příslušným na základě usnesení ze dne 30. 4. 2014, č. j. ČOI 49449/14/O100/2700/14/Hl/Št., z něhož plyne, proč byl kontrolou pověřen Inspektorát Královehradecký a Pardubický a podepsáno oprávněnou úřední osobou, ředitelem inspektorátu.

[48] Podle žalovaného pouze řádné uvedení všech požadovaných informací odpovídá zákonu, jen tak si spotřebitel může učinit odpovídající úsudek o nabízených produktech. Řízení ve vztahu ke smlouvě uzavřené s panem T. bylo zastaveno, protože marně uplynula subjektivní lhůta pro zahájení správního řízení. Dodržení lhůt pro zahájení řízení je třeba posuzovat u každé smlouvy samostatně. Uložená pokuta byla řádně odůvodněna a její výše byla přiměřená vzhledem k závažnosti vytýkaného jednání. Žádost ČLFA o schůzku ohledně aplikace zákona nemůže být považována za naplnění liberačního důvodu, správní orgán navíc na žádost reagoval a v žádosti nebylo uvedeno, čeho se má schůzka týkat.

[49] Správní orgán nebyl povinen nařídit ve věci ústní jednání, zákon mu takovou povinnost neukládá, stěžovatel nebyl nijak zkrácen na svých právech, měl širokou možnost vyjádřit se k věci písemně, čehož také využil. Výrok prvostupňového rozhodnutí je dostatečně určitý, je vyloučena záměna skutku se skutkem jiným, smlouvy byly identifikovány jejich číslem, výší celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN uvedenou v jednotlivých smlouvách. Pokud jde o uložení úhrnné pokuty, šlo o analogickou aplikaci zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Při vícečinném souběhu je nutno uložit pokutu podle absorpční zásady podle sazby za nejpřísněji trestný správní delikt, k dalším správním deliktům se přihlédne jako k přitěžující okolnosti.

V.

[50] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[51] Kasační stížnost není důvodná.

[52] Stěžovatel již v úvodu kasační stížnosti namítl nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, neboť ten se samostatně nezabýval námitkami týkajícími se výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem. Nejvyšší správní soud námitce o nepřezkoumatelnosti nepřisvědčil. Kasační stížnost, stejně jako předtím podaná žaloba, byly značně obsáhlé. Proto je třeba zcela aprobovat postup krajského soudu, který s přihlédnutím k rozsahu žaloby nejprve zdůraznil, že není třeba budovat přesvědčivé odůvodnění soudního rozhodnutí striktně na polemice s každou jednotlivou dílčí žalobní

námitkou. Takový přístup je o to vhodnější, pokud se jednotlivá žalobní a posléze kasační tvrzení v rozsáhlých podáních opakují a jsou na různých místech rozvíjena. Typickým v této věci bylo, že užitím argumentů k vypořádání jednotlivé dílčí souvislosti byla též částečně vypořádána souvislost jiná. Proto jsou jednotlivé námitky často zmiňovány znovu a jsou v různém rozsahu variovány v závislosti na kontextu, ve kterém byly uplatněny. To je případ např. námitky o vázanosti předchozím rozhodnutím obecného soudu, která je objevuje opakovaně jak samostatně, tak v souvislosti s vytýkaným nedostatkem odůvodnění krajského soudu, popř. s problematikou ustálené správní praxe či s tvrzenou nepřezkoumatelností správních rozhodnutí či rozsudku krajského soudu. Rovněž nepřezkoumatelnost je jako vada zmiňována opakovaně, vždy v souvislosti s věcnou námitkou, jejíž vypořádání stěžovateli chybí či je nedostatečné. Věcné námitky se konečně rovněž v některých případech podle stěžovatele projevují konečně i v tom, že si soud dle mínění stěžovatele neopatřil dostatečné množství dokladů nejen pouze v neprospěch, ale i ve prospěch stěžovatele. Společné těmto souvisejícím námitkám je však vždy to, že musí být splněna výchozí premisa spočívající ve správnosti posouzení případu stěžovatelem. Pokud tomu tak není, mnohé z nich již proto nemohou uspět. Není účelem se k jednotlivým tématům v rozsudku opakovaně vracet a nesnaží se o to nyní ani kasační soud (byť se tomu nelze bezezbytku vyhnout). Bylo proto jen k prospěchu věci, pokud krajský soud nejprve vymezil jednotlivé tematické okruhy, jimiž se následně zabýval. Reakce na každou dílčí poznámku stěžovatele k opakujícím se souvislostem by nepochybně vedla ke snížení přesvědčivosti soudního rozhodnutí.

[53] Rozsudek krajského soudu dává zřetelnou odpověď, jak soud uvážil o okolnostech podstatných pro rozhodnutí o podané žalobě. Stěžovatel s rozsudkem obsáhle polemizuje, což rovněž svědčí tomu, že odlišnost v názorech účastníků řízení nevyplývá z nedostatků odůvodnění rozsudku krajského soudu, ale z odlišného právního hodnocení pro věc rozhodných skutečností.

[54] Pokud stěžovatel opakovaně považoval rovněž žalobou napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, kasační soud jeho přesvědčení rozhodně nesdílí. Rozhodnutí o odvolání je naopak opatřeno podrobným odůvodněním, ze kterého bezpečně plyne, jak žalovaný o věci uvážil, na podkladě jakých důvodů dospěl k závěru o nesprávném postupu stěžovatele. Ostatně rozsáhlost věcné polemiky mezi účastníky rozhodně nesvědčí o tom, že by stěžovatel z rozhodnutí o odvolání nevěděl, o čem se řízení vede a jaké jsou důvody rozhodnutí žalovaného. Zda případně byla krajským soudem bezezbytku vypořádána všechna velmi rozsáhlá podání stěžovatele, je otázkou hledání míry, kdy na jedné straně stojí legitimní požadavek na vypořádání relevantních námitek a na druhé potřeba jisté úsečnosti odůvodnění směrem k jeho přesvědčivosti. Odvodnění soudního rozhodnutí není a nemá být zcela vyčerpávající polemikou s každým jednotlivým názorem účastníka, ale přehledným uvážením o podstatě sporu a rozhodných okolnostech. V tomto ohledu skutečně nelze ani krajskému soudu ani žalovanému cokoli vytknout.

[55] Podle § 5 odst. 1 věta první a druhá zákona o spotřebitelském úvěru poskytne věřitel spotřebiteli v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat informace uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Učiní tak s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, nebo před tím, než spotřebitel učiní

závazný návrh na uzavření takové smlouvy. Podle přílohy č. 2 bod I písm. g) tohoto zákona musí být před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, spotřebiteli poskytnuty informace o celkové částce splatné spotřebitelem a roční procentní sazbě nákladů na spotřebitelský úvěr, která musí být dále vysvětlena prostřednictvím reprezentativního příkladu s uvedením veškerých předpokladů použitých pro její výpočet.

[56] Podle § 6 odst. 1 věta první zákona o spotřebitelském úvěru vyžaduje smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, písemnou formu a musí obsahovat informace stanovené v příloze č. 3 k tomuto zákonu uvedené jasným, výstižným a zřetelným způsobem. Podle přílohy č. 3 odst. 1 písm. f) musí smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vždy obsahovat roční procentní sazbu nákladů na spotřebitelský úvěr, veškeré předpoklady použité pro výpočet této sazby a celkovou částku splatnou spotřebitelem, vyjádřenou číselným údajem a vypočtenou k okamžiku uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr.

[57] Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud shledal porušení citovaných ustanovení a uložil za něj sankci.

[58] Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že nedostatečně vypořádal námitky týkající se výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem. Této námitce lze obecně přisvědčit do té míry, že argumentačním těžištěm úvah krajského soudu skutečně nebyla výše částky splatné spotřebitelem, ale způsob stanovení RPSN. Z obou správních rozhodnutí je bezpečně zřejmé, že sankce byla stěžovateli uložena za neuvedení správné výše RPSN a za neuvedení správné výše celkové částky splatné spotřebitelem. Přestože jde o dvě kritéria dle přílohy 2 bod I písm. g) zákona o spotřebitelském úvěru, není pochyb, že nesprávné stanovení RPSN úzce souvisí se správným určením výše celkové částky splatné spotřebitelem. Přestože žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí v souvislosti s modelovým příkladem na šesté straně odůvodnění uvádí, v jakém rozsahu došlo též k ovlivnění celkové částky splatné spotřebitelem, zůstalo těžištěm odlišných právních názorů účastníků řízení to, jakým způsobem se mohl či nemohl do výpočtu RPSN promítnout „akcesorický“ úvěr na úhradu poplatku za uzavření úvěrové smlouvy. Tomu odpovídá i struktura žalobou napadeného rozhodnutí, žalobních námitek a konečně rozsudku krajského soudu.

[59] Stěžovatel shledává předobraz krajským soudem nevypořádané námitky týkající se nesprávného uvedení celkové částky splatné spotřebitelem na straně 35 žaloby (*pozn. NSS:* nikoli na straně 35, ale v odstavci 35). Tato žalobní námitka však byla součástí teze, že výklad žalovaného není v konečném důsledku ve prospěch spotřebitele, nešlo tedy o námitku o nedostatku odůvodnění k části jednání, které bylo stěžovateli kladeno za vinu.

[60] Žalovaný vytkl stěžovateli obecně nesprávné nakládání s částkou poplatku za uzavření spotřebitelské smlouvy, které bylo způsobilé v konečném důsledku zkreslit ukazatele, pomocí kterých má mít spotřebitel možnost učinit si představu o výhodnosti či nevýhodnosti nabízeného produktu. Stěžovatel však z požadavku na odlišné „zacházení“ s poplatkem za uzavření smlouvy, ve spojitosti s přímo nesouvisejícím rozsudkem soudu v civilní věci a při setrvání na přesvědčení o správnosti vlastního postupu, dochází k tomu, že po něm žalovaný vyžaduje zohlednit poplatek dvakrát. Žalovanému tento závěr podsouvá tvrzením, že jej v obou správních rozhodnutích uvedl. Nejvyšší správní soud

však takový závěr v žádném z rozhodnutí nenalezl. Následně z tohoto tvrzení (již jako z premisy) stěžovatel vychází při úvaze, že by takto nesprávně podruhé zohledněný poplatek vedl v konečném důsledku k povinnosti spotřebitele uhradit částku ještě vyšší, než jaká byla uvedena jako částka celkově splatná spotřebitelem.

[61] To, co stěžovatel označuje za nepřípustné dvojí zahrnutí poplatku, však ve skutečnosti znamená, že má být do vzorce pro výpočet RPSN v rámci celkových nákladů spotřebitelského úvěru zahrnut jak tento poplatek, tak i úroky z úvěru, který byl na úhradu tohoto poplatku poskytnut. Protože nebyl v rámci nákladů spotřebitelského úvěru zohledněn poplatek samostatně, nebyla o jeho částku rovněž zvýšena celková částka splatná spotřebitelem. Správné zohlednění poplatku při následném stanovení RPSN a celkové částky splatné spotřebitelem bylo posouzeno komplexně a krajský soud postupoval správně, jestliže i s ohledem na obsah dílčí žalobní námitky postupoval obdobně.

[62] Stěžovatel namítl, že na počátku úvěrového vztahu nedochází *„k žádné platbě mezi klientem a žalobcem“*. Tyto námitky již míří k jádru odlišných názorů účastníků řízení, k povaze a „chování“ sjednaného poplatku v průběhu splácení poskytnutého úvěru a jeho potenciálu ovlivnit jeho parametry. Není sporu o tom, jak je v § 3 písm. f) zákona definována celková částka splatná spotřebitelem. Zákonné vymezení vychází z obdobného znění čl. 3 písm. h) směrnice č. 2008/48/ES, o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS (dále jen „směrnice“). Celková částka splatná spotřebitelem je tvořena součtem celkové výše spotřebitelského úvěru a celkových nákladů spotřebitelského úvěru. Mezi náklady spotřebitelského úvěru pak v souladu s § 3 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru a čl. 3 písm. g) směrnice patří též poplatek za uzavření smlouvy.

[63] Názor stěžovatele nezohledňuje, že poplatek za uzavření smlouvy je třeba považovat za samostatný náklad spotřebitelského úvěru i za situace, kdy není uhrazen jednorázově spotřebitelem v hotovosti, ale poskytnutým úvěrem. Podle stěžovatele se celková splatná částka oproti platbě poplatku v hotovosti nemění, pouze dochází k navýšení úroků placených spotřebitelem. Stěžovatel však ke splátce úvěru poskytnutého na úhradu poplatku přistupuje stejně jako ke splátce úvěru na pořízení věci. Pokud by byl jeho názor správný, ve výpočtu RPSN by se nijak neprojevil zcela odlišný účel, ke kterému byl každý z úvěrů poskytnut. Zde je vhodné zmínit účastníkům známé usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 4. 2014, č. j. 21 Cdo 3481/2013, s právní větou: *„RPSN je číslo, které má umožnit spotřebiteli lépe vyhodnotit výhodnost nebo nevýhodnost poskytovaného úvěru, udává procentuální podíl z dlužné částky, který musí spotřebitel zaplatit za období jednoho roku v souvislosti se splátkami, správou a dalšími výdaji spojenými s čerpáním úvěru“*. I bez hlubší analýzy spotřebitelského chování lze vycházet z toho, že při rozhodování spotřebitele o využití konkrétní úvěrové nabídky hraje roli celková výše poskytnutého spotřebitelského úvěru, úroková sazba, počet a výše splátek, jakož i nyní posuzované parametry. Nelze předpokládat, že by byl průměrný spotřebitel obeznámen s tím, jaký může sjednaný poplatek za uzavření smlouvy ovlivnit RPSN při výpočtu zvoleném stěžovatelem a byl schopen jej vyhodnotit tak, aby RPSN zůstala zachována její, jakkoli případně zpochybňovaná, vypovídací hodnota. Stěžovateli bylo oprávněně krajským soudem i žalovaným vytčeno, že nečiní rozdílu mezi úvěrem na úhradu kupní ceny

a úvěrem na úhradu poplatku, tedy úvěrem na úhradu nákladů primárního spotřebitelského úvěru.

[64] Nejvyšší správní soud považuje za správný závěr krajského soudu (strana 56 rozsudku), že spotřebitel nikdy nedostal k dispozici částku poplatku a tuto částku si ponechal fakticky stěžovatel. Ne ve všech případech byl sjednán poplatek za uzavření smlouvy (např. smlouva č. 33613957). V takovém případě však také nebylo zjištěno nesprávné uvedené parametrů úvěru. Pokud však byl poplatek za uzavření smlouvy sjednán, bylo k závěru o úhradě poplatku nerozhodné, že spotřebiteli nebyl nejprve fyzicky vyplacen (z poskytnutého úvěru na poplatek), aby jej spotřebitel následně stěžovateli „vrátil" formou zpětné reálné úhrady, ať je již tato skutečnost označena jako jednostranné započtení či nikoli. I proto nemohou zvrátit výsledek řízení úvahy stěžovatele o náležitostech započtení jako právního úkonu a o nezbytnosti sjednat si takový postup ve smlouvě. Lze rovněž přisvědčit názoru krajského soudu, že je nerozhodné, zda byla částka poplatku následně převedena na dealera jako jeho odměna nebo zda si ji ponechal stěžovatel na úhradu nákladů spojených s poskytnutím úvěru. Je rovněž nerozhodné, že se tak nedělo nejprve faktickým vyplacením hotovosti spotřebiteli, ale přímým poukázáním částky dealerovi, případně ponecháním si částky poplatku.

[65] Nelze konečně přisvědčit ani názoru, že byl poplatek splatný nikoli na počátku, ale byl splácen postupně v pravidelných splátkách spolu se splátkami úvěru. Z žádného ustanovení spotřebitelských smluv neplyne postupná splatnost poplatku, stěžovatelem zmiňované „rozložení poplatku v čase". Pokud by tomu tak mělo být, chybí vysvětlení, proč se výše poplatku vůbec promítla do jistiny úvěru, tedy částky, která byla spotřebiteli „dána k dispozici" (tím se míní poskytnuta, nikoli fyzicky vydána), proč si tedy spotřebitel na poplatek vlastně půjčoval. Na tom nic nemění ani úvahy, že zákon o spotřebitelském úvěru s takovým odkladem platby počítá, pokud v § 1 výslovně stanoví, že taková služba je rovněž spotřebitelským úvěrem. Z ničeho totiž neplyne, že se v souzené věci jednalo o tento případ. Stěžovatel rovněž netvrdí, že smlouvy o spotřebitelském úvěru obsahovaly konkrétní ujednání o formě úvěru v podobě odložené platby za službu, spočívající v úhradě poplatku věřitelem. Je tak třeba přisvědčit argumentům žalovaného, který dovozuje splatnost poplatku již na počátku vztahu z toho, že částka odpovídající úvěru poskytnutému na úhradu poplatku nebyla spotřebiteli nikdy reálně vyplacena a stěžovatel si ji bez vyplacení ponechal (strana 21 žalobou napadeného rozhodnutí). Nelze než uzavřít, že následně spotřebitel uhrazoval nikoli postupně poplatek, ale splácel úvěr na již dříve uhrazený poplatek.

[66] Pro účely vypovídajícího vyjádření parametrů úvěru je tedy třeba odlišovat splatnost poplatku jako takového a splatnost splátek úvěru poskytnutého na úhradu tohoto poplatku. To stěžovatel důsledně nečiní. To je zřejmé z úvah, kterými žalovanému podsouvá nepřípustné dvojí zohlednění poplatku při výpočtu RPSN a následně podrobně rozvíjí, proč k dvojímu uhrazení poplatku nedochází a docházet nemá. Krajský soud ani žalovaný však nic takového po stěžovateli nepožadují. Měli však oprávněné výhrady k tomu, že splátky poplatku byly při stanovení parametrů zohledněny úplně stejně jako splátky úvěru na pořízení věci. Nebylo zohledněno, že šlo o splácení nákladů spotřebitelského úvěru. Tedy něčeho, k čemu byl spotřebitel na rozdíl od úvěru na pořízení věci jinak motivován. Zatímco z poskytnutého úvěru je hrazena cena pořizované

věci, a proto si spotřebitel spotřebitelský úvěr bere, zmíněný poplatek představuje pro spotřebitele nezbytnost k tomu, aby byl úvěr poskytnut. Proto je třeba od celkové výše poskytnutého úvěru odlišovat celkové náklady úvěru pro spotřebitele [čl. 3 písm. h) směrnice 2008/48/ES, resp. § 3 písm. f) zákona o spotřebitelském úvěru]. Je rovněž nerozhodné, že příjemcem poplatku a současně poskytovatelem úvěru na jeho úhradu byl tentýž subjekt. To na právní podstatě vzájemných vztahů ani na podstatě poplatku za uzavření smlouvy nic nemění.

[67] Správnost stěžovatelových úvah nevyplývá ani z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 31. 3. 2015, č. j. 11 C 807/2013 – 100. V uvedené věci šlo o spor stěžovatele s jedním ze spotřebitelů o úhradu dlužné částky v souvislosti s odstoupením od úvěrové smlouvy. Dílčí polemika, zda měl či neměl být poplatek „za poskytnutí úvěru" zahrnut do splátek úvěru se míjí s předmětem řízení v této věci. Již proto nelze tvrdit, že správní orgán a posléze správní soud nepřípustně nevycházely z předchozího právního posouzení soudem v civilní věci. Stěžovatel byl nyní postižen za řádné neuvedení informací z přílohy 2 zákona ke spotřebitelskému úvěru před uzavřením smlouvy, nesprávné uvedení RPSN a správné výše celkové částky splatné spotřebitelem. Správní orgány neuvážily o neplatnosti úvěrové smlouvy či zániku povinnosti spotřebitele z takové smlouvy plnit. Krajský soud ani žalovaný nezpochybňovaly, zda byl či nebyl úvěr poskytnutý k úhradě poplatku součástí úvěrové smlouvy, ani to, zda stěžovateli případně svědčí hmotněprávní nárok na úhradu dlužných částek, popř. v jaké výši.

[68] Ve shodě s žalovaným (str. 38 žalobou napadeného rozhodnutí) je třeba za zájem, který je chráněn v nyní projednávané věci, považovat zájem na nezkreslené představě spotřebitelů o skutečné nákladnosti spotřebitelských úvěrů a zájem na jejich relativně snadné porovnatelnosti s jinými úvěrovými produkty. Správní orgány ani krajský soud nehodnotily přípustnost poskytnutí úvěru na úhradu poplatku, či zahrnutí splátek tohoto úvěru do celkové splátky, ani možnost smluvních stran si takto sjednat plnění. Proto ani to, že obecné soudy (následně i odvolací soud rozsudkem ze dne 3. 11. 2015, č. j. 97 Co 227/2015 - 133) přiznaly stěžovateli právo na úhradu žalované částky z titulu uzavřené smlouvy o spotřebitelském úvěru, nemá za následek zánik trestnosti deliktního jednání, za které byl stěžovatel postižen. Proto nelze rozhodně souhlasit s námitkou, že *„o správnosti výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN ve smlouvách žalobce bylo již soudy pravomocně rozhodnuto"*.

[69] V nyní projednávané věci není na soudu, jaké jsou konkrétní povinnosti jednotlivých spotřebitelů z konkrétních smluv o úvěru, ale je třeba vyhodnotit, zda stěžovatel postupoval správně při stanovení shora uvedených parametrů spotřebitelských úvěrů. Proto i argumentace částmi odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2015, č. j. 28 Co 192/2015 - 391, nemůže být důvodná. Ačkoli je součástí správního spisu pouze dovolací rozsudek v uvedené věci (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2016, č. j. 32 Cdo 4838/2015 – 436), lze konstatovat, že ani dílčí tvrzení v civilní věci, zda měl či neměl spotřebitel vedle celkové splatné částky vyčíslené věřitelem zaplatit ještě částku odpovídající poplatku, nemění nic na tom, že postup stěžovatele nevedl k poskytnutí relevantních informací spotřebitelům k vzájemné porovnatelnosti úvěrových produktů. Zde není na místě argumentovat tím, jestli byl výklad žalovaného pro spotřebitele příznivější či nikoli, ale bylo třeba uvážit, zda informace o RPSN a související

celkové částce splatné spotřebitelem dává spotřebiteli objektivní informace k případnému využití úvěrového produktu. Ani stěžovatel patrně nezpochybňuje, že rozdíl v RPSN ve výši až 10 a více procent (u vyšších poplatků za uzavření smlouvy a delších dob splácení) je objektivně způsobilý relevantně ovlivnit chování spotřebitele.

[70] S právě uvedeným souvisí námitka nepřípustné změny správní praxe. Stěžovatel předkládá obsáhlá shrnutí judikatury o tom, co se ustálenou správní praxí rozumí, o překvapivosti změny správní praxe, o zákazu změny správní praxe a nepřípustnosti zásahu do dobré víry stěžovatele. Všechny tyto argumenty však předpokládají správnost výchozí premisy, že se k interpretaci předmětných ukazatelů spotřebitelských smluv správní praxe skutečně vyvinula a ustálila. Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že se tak před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí nestalo. I zde se kasační soud přiklonil k názoru, že krajský soud vyhodnotil obsahově obdobnou žalobní námitku správně. Je třeba připomenout, že správní praxí, zakládající legitimní očekávání, je *ustálená, jednotná a dlouhodobá činnost (případně i nečinnost) orgánů veřejné správy, která opakovaně potvrzuje určitý výklad a použití právních předpisů* (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 6 Ads 88/2006 - 132). Při úvaze, zda se již ustálila správní praxe ohledně posuzování okolností rozhodných v souzené věci, nejde o to, jaký konkrétní názor zaujal ten který správní orgán, ale o to, zda lze takový dílčí právní názor považovat za natolik obecný a určující pro výkon státní správy, že oprávněně ovlivnil očekávání adresátů stran posuzování konkrétních postupů či právních otázek. Je proto třeba klást zvýšený důraz na naplnění adjektiv dlouhodobosti, jednotnosti a ustálenosti posuzované činnosti. Jen tehdy lze o správní praxi hovořit jako o ustálené a jen tehdy je třeba trvat na splnění kvalifikovaných požadavků směrem k legitimnímu očekávání adresátů případné změny takové praxe.

[71] Zákon o spotřebitelském úvěru nabyl účinnosti 1. 1. 2011. Součástí správního spisu jsou kontrolované smlouvy, které byly uzavírány ve druhé polovině roku 2011, roku 2012, 2013, s jedinou výjimkou, kdy smlouva byla uzavřena 2. 1. 2014. Již proto nelze přijmout argument stěžovatele vyjádřený v odstavci 97 kasační stížnosti, že závěr žalovaného z kontroly v roce 2013 (šlo o kontrolu z července 2013) *„v dobré víře vztáhl ke všem dalším smlouvám, u kterých uplatňoval stejný způsob výpočtu RPSN“*.

[72] Jistě nelze kvantifikovat, jaké množství provedených kontrol je třeba, aby bylo možné hovořit o již vytvořené ustálené správní praxi. Stejně tak nelze obecně určit, jak dlouhodobá má být případná nečinnost správních orgánů k tomu, aby z ní bylo možné dovozovat postoj správních orgánů k podstatě sporu. Relativní nečetnost výstupů správních orgánů při posuzování typově shodných skutečností může být nepochybně z hlediska povědomí o ustálenosti správní praxe kompenzována kvalitou, propracovaností, věcným přesahem kontrolních zjištění v konkrétní věci, jakož i tím, že se správní orgány přihlásí při následné kontrolní činnosti k závěrům již dříve zaujatým v obdobné věci. Ani stěžovatel však netvrdí, že by k něčemu takovému docházelo. I jím předkládaná skutková tvrzení spíše než ustálené správní praxi nasvědčují izolovaným nečetným výstupům v návaznosti na jednotlivá podání k jednotlivým úvěrovým smlouvám, i tehdy časově mířící do druhé poloviny roku 2013. Neobstojí proto tvrzení, že *„žalovaná dlouhodobě již od roku 2011 považovala způsob výpočtu celkové částky splatné spotřebitelem a RPSN uplatňovaný ze strany žalobce za souladný se zákonem o spotřebitelském úvěru“*.

[73] Stěžovatel nepřináší argumentačně nic nového, ani pokud jde o podpůrný argument o snaze vyjasnit výklad sporných ustanovení před účinností zákona jednáním České leasingové a finanční asociace s žalovaným, ke kterému nakonec nedošlo. Krajský soud poukázal na to, že z předložené korespondence ani neplyne, že by předmětem případného jednání měl být právě způsob správného stanovení RPSN. Tento argument stěžovatel nevyvrací, spíše jej dezinterpretuje tak, že i přes veškeré úsilí se musel spolehnout na jím zastávaný právní názor a že výklad institutu RPSN byl od počátku nejasný.

[74] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani výhradám, pro které stěžovatel považuje rozsudek Soudního dvora C-377/14 za nevyužitelný v nyní projednávané věci. Podle § 2 písm. a) se zákon o spotřebitelském úvěru sice nevztahuje na úvěry poskytnuté pro účely bydlení, v nichž je pohledávka zajištěna zástavním právem k nemovitosti, z rozsudku Soudního dvora však plyne, že tam řešený spor rovněž vznikl z uzavřené smlouvy o spotřebitelském úvěru. Předmětem interpretace Soudního dvora byla mimo jiné relevantní ustanovení směrnice 2008/48/ES, která jsou rozhodná i nyní. Zohlednit názor Soudního dvora nebrání ani stěžovatelův poukaz na podstatně nepříznivější parametry tam sjednané úvěrové smlouvy. Stěžovatel tato specifika pouze zmiňuje, podrobněji však nerozvádí, proč by právě nepoměr jistiny a celkové částky placené spotřebitelem, jakož i drasticky vysoké sjednané poplatky měly za následek nezobecnitelnost a nevyužitelnost závěrů Soudního dvora.

[75] Nejširším pojmem, se kterým zákon o spotřebitelském úvěru a směrnice pracují, je „celková částka splatná spotřebitelem“ [§ 3 písm. f) zákona, čl. 3 písm. h) směrnice]. Je jí součet celkové výše úvěru a celkových nákladů úvěru pro spotřebitele. Celkovou výší úvěru se dle § 3 písm. k) a čl. 3 písm. l) směrnice rozumí souhrn všech částek, jež jsou dány spotřebiteli k dispozici podle úvěrové smlouvy. Celkovými náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele jsou podle § 3 písm. e) zákona a čl. 3 písm. g) směrnice veškeré náklady, včetně úroků, provizí, daní a veškerých dalších poplatků, které spotřebitel musí zaplatit v souvislosti se spotřebitelským úvěrem a které jsou věřiteli známy, s výjimkou nákladů na služby notáře; do celkových nákladů se započítávají i náklady související s doplňkovými službami spotřebitelského úvěru, zejména pojistné, pokud je uzavření smlouvy o poskytnutí doplňkové služby povinné pro získání spotřebitelského úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek.

[76] Zákon o spotřebitelském úvěru sice obsahuje s odkazem na směrnici v příloze 5 vzorec pro výpočet roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr, ani z něj však nelze pouze izolovaně gramatickým výkladem dospět k pravidlu pro případ, že je rovněž poplatek za uzavření úvěrové smlouvy předmětem úvěru a splátka tohoto úvěru je přidružena ke splátce úvěru na pořízení věci. Podle § 3 písm. d) zákona a čl. 3 písm. i) směrnice jsou roční procentní sazbou nákladů na spotřebitelský úvěr celkové náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele, vyjádřené jako roční procentní podíl z celkové výše spotřebitelského úvěru. Čl. 3 písm. i) směrnice navíc odkazuje na náklady podle čl. 19 odst. 2 směrnice, ani tam však nelze nalézt výslovné vodítko, jak zohlednit náklady v podobě poplatku za uzavření smlouvy, pokud je na jeho úhradu poskytnut úvěr.

[77] Dle mínění kasačního soudu je proto podstatné a v této věci do jisté míry určující, že se Krajský soud v Praze obrátil na Soudní dvůr s předběžnou otázkou mířící k samé podstatě i nyní souzené věci. I nyní bylo rozhodující, „ *jaká částka představuje celkovou výši úvěru podle čl. 10 odst. 2 písm. d) směrnice 2008/48 a jaké částky vstupují jako částky čerpání do výpočtu RPSN (...), jestliže je ve smlouvě o úvěru formálně přislíbeno poskytnutí určité finanční částky, avšak je současně sjednáno, že již v okamžiku vyplacení úvěru budou v určitém rozsahu oproti takové částce započteny pohledávky poskytovatele úvěru z titulu poplatku za poskytnutí úvěru a z titulu první (popř. následujících) splátek úvěru, takže takto započtené částky reálně nejsou vůbec vyplaceny spotřebiteli, resp. na jeho účet a zůstávají po celou dobu v dispozici věřitele? Má zahrnutí takových reálně nevyplacených částek vliv na výši vypočtené RPSN?*“

[78] I nyní má tedy místo názor Soudního dvora, který z definic „celkové výše úvěru“ a „celkových nákladů úvěru pro spotřebitele“ dochází k závěru, že se tyto pojmy vzájemně vylučují, a to vzhledem k jejich odlišné definici a souřadnému charakteru pokud jde o vymezení „celkové částky splatné spotřebitelem“. Do celkové výše úvěru tedy nelze v souladu s názorem Soudního dvora zahrnout žádnou z částek sloužících jako odměna za závazky sjednané z důvodu dotčeného úvěru, jako jsou administrativní poplatky, úroky, provize a veškeré další poplatky (bod 85 a 86 rozsudku). Soudní dvůr současně výslovně zdůrazňuje (bod 87), že neoprávněné zahrnutí částek tvořících celkové náklady úvěru pro spotřebitele do celkové výše úvěru nutně povede k podhodnocení RPSN, jejíž výpočet závisí na celkové výši úvěru. Jakkoli se tedy může nyní souzená věc jevit jako subvarianta situace posuzované Soudním dvorem, neboť náklad úvěru (poplatek) byl splácen relativně oddělitelnými samostatnými splátkami, nic to podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nemění na tom, že se nadále jedná o úhradu nákladů úvěru. Ve shodě s názorem Soudního dvora (bod 90) tak lze znovu zdůraznit, že informace o celkových nákladech úvěru vypočtená podle jednotného matematického vzorce má pro spotřebitele zásadní význam, neboť přispívá k transparentnosti trhu, jelikož spotřebiteli umožňuje porovnat jednotlivé nabídky.

[79] Stěžovatel tvrdí, že pokud by docházelo k okamžitému (jednorázovému) zaplacení poplatku, jednalo by se dle zákona o spotřebitelském úvěru o náklad úvěru pro spotřebitele. Pak by ale podle něj nesprávně byla částka poplatku zahrnuta současně jak v celkové výši úvěru, tak v celkových nákladech úvěru pro spotřebitele, což je podle Soudního dvora nepřípustné a žalovaný s krajským soudem takto přesto postupují. Není tomu tak. Zde je třeba se vrátit k odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, které na str. 5 a 6 odůvodnění uvádí způsob správného stanovení RPSN a celkové částky splatné spotřebitelem. Předpokládá zohlednění zaplaceného poplatku v celkové částce na levé straně rovnice, avšak na pravé je třeba tento poplatek oddělit a pak k němu přičíst sumu jednotlivých splátek úvěru na pořízení vozidla včetně splátek úvěru na úhradu poplatku. Stěžovatel namísto toho k celkové částce poskytnutého úvěru (bez ohledu na to, zda na pořízení věci či na úhradu poplatku) postavil na pravé straně rovnice pouze sumu celkových splátek (danou součtem splátky úvěru a splátky úvěru na poplatek). RPSN pak ovšem vychází podstatně nižší.

[80] Znovu je třeba upozornit, že argumentace žalovaného o období situaci, kdy by byl poplatek, na nějž byl sjednán rovněž úvěr, aby jej spotřebitel obratem stěžovateli vrátil, sloužila k dokreslení povahy vzájemného vztahu mezi smluvními stranami. Žalovaný

netvrdil, že taková vzájemná plnění byla sjednána a že se uskutečnila. Pouze tím dokresloval vlastní závěr o splatnosti poplatku již na počátku, nikoli postupně jednotlivými splátkami úvěru a poplatek.

[81] Pokud stěžovatel opakovaně protestuje proti nerespektování autonomie vůle smluvních stran, je tomu třeba zopakovat, že z uzavřených smluv bezpečně nevyplývá konsenzus na jím zastávané interpretaci. Postup stěžovatele *de facto* stírá vzájemné rozdíly mezi jednotlivými složkami celkové částky splatné spotřebitelem, v zásadě pouze proto, že jsou hrazeny z poskytnutého úvěru. Že zákonodárce takový úmysl nemá, plyne zřetelně již ze shora uvedených legálních definic, jakož i z uvedeného rozsudku Soudního dvora.

[82] K důvodnosti kasační stížnosti nevede ani poukaz stěžovatele o omezené vypovídací hodnotě parametru RPSN. Není pochyb, že směrnice i zákon o spotřebitelském úvěru roční procentní sazbu nákladů počítají, definují ji, a považují za jeden z ukazatelů k vzájemné porovnatelnosti úvěrových produktů. Poukaz na případnou omezenou vypovídací schopnost tohoto parametru proto nemůže sám o sobě vést k závěru o nezákonnosti žalobou napadených rozhodnutí.

[83] Stěžovatel opřel svůj právní názor též o znalecké posudky doc. K. a doc. B. Ani poukazu na tam uvedené argumenty nemohl Nejvyšší správní soud přisvědčit. Krajský soud v této souvislosti odkázal na podrobné odůvodnění žalovaného (str. 57 rozsudku) s tím, že byť by určité premisy případně obstály z pohledu ekonomické teorie, jsou nepřijatelné z hlediska ochrany spotřebitele. Krajský soud nevyvrací, že ukazatel RPSN nemusí mít pro spotřebitele klíčovou vypovídací hodnotu, zejména pokud je interpretován izolovaně bez zřetele k ostatním parametrům. Nelze však význam tohoto ukazatele bagatelizovat způsobem, jakým stěžovatel činí na str. 15 kasační stížnosti. I žalovaný připouští ve shodě s posudky, že teprve při komparaci různých nabídek má tato hodnota potřebný rozlišující význam. Již bylo zdůrazněno, že Nejvyšší správní soud nesouhlasí s argumenty o tom, že celková výše úvěru (na cenu vozidla i poplatek) byla výsledkem dohody smluvních stran. Rovněž tak nelze vycházet z toho, že úvěr na poplatek lze posuzovat zcela shodně jako úvěr na cenu vozidla a obě splátky pro účely výpočtu RPSN pouze sečíst. To by bylo totiž oním „jedním“ zohledněním poplatku, jak o něm stěžovatel opakovaně hovoří. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že poplatek jako náklad úvěru se musí ve vzorci objevit samostatně, a to buď na obou stranách rovnice, nebo pak vůbec, a to ani jako součást splátek úvěru, ani jako součást výše poskytnutého úvěru. Případné jsou v této souvislosti argumenty žalovaného o tom, že pokud by byla celková výše úvěru sjednaná v součtu obou položek, pak pokud nebyla část reálně spotřebiteli poskytnuta, neodpovídá celková výše úvěru dohodnuté ceně vozidla (strana 34 žalobou napadeného rozhodnutí).

[84] Relativně samostatnou právní otázkou je stěžovatelem předestřená možná konkurence lhůt pro zahájení řízení a uložení sankce dle § 21 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru a § 9 odst. 4 zákona o ČOI. Stěžovatel odkazuje na čtvrtý odstavec § 9, vzhledem k době tvrzeného porušení zákona by byla pravděpodobně rozhodná obsahově obdobná právní úprava obsažená v § 9 odst. 5 zákona o České obchodní inspekci účinného do 30. 4. 2014.

[85] Krajský soud uvážil relativně stručně o případné konkurenci obou lhůt a pozornost věnoval především tomu, kdy se správní orgán dozvěděl o možném porušení zákona a kdy počala plynout subjektivní lhůta k uložení sankce (strana 35 a 36 rozsudku). Ve výsledku však o věci rozhodl správně, pokud dospěl k závěru o aplikační přednosti příslušného ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru. Jak § 21 odst. 3 zákona, tak § 9 odst. 4 zákona o ČOI svazují lhůty pro vedení řízení o uložení pokuty, resp. lhůty zániku odpovědnosti za správní delikt se specifikovaným porušení zákona, které tyto předpisy samy předpokládají. Zákon o České obchodní inspekci předpokládá porušení ostatních podmínek stanovených zvláštními právními předpisy pro činnosti uvedené v § 2 odst. 1 a 2 zákona o České obchodní inspekci, kam patří též oprávnění ČOI kontrolovat, zda jsou dodržovány povinnosti stanovené právním předpisem upravujícím sjednávání spotřebitelského úvěru (tímto předpisem je zákon o spotřebitelském úvěru). Zákon o spotřebitelském úvěru pak spojuje § 21 odst. 4 s konkrétními skutkovými podstatami správních deliktů, jak je vymezuje v § 20. Právě s konkrétním zákonem předpokládaným porušením právních povinností je třeba spojovat úvahu, která právní úprava má aplikační přednost.

[86] Zde je třeba předeslat, že pravidlo o aplikaci časově pozdějšího ustanovení oproti ustanovení dřívějšímu zde nemá místa. Lze bezpečně uzavřít, že vymezení porušení právních předpisů nejsou totožná. Zákon o České obchodní inspekci obsahoval relativně obecné ustanovení o kompetenci ČOI kontrolovat dodržování povinností při sjednávání úvěru i za účinnosti předchozího zákona č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru. V souvislosti s účinností zákona o spotřebitelském úvěru byla změněna poznámka u § 2 odst. 2 písm. f), odkazující nově na aktuální právní předpis. Zákon o České obchodní inspekci neobsahuje podrobnější úpravu, co konkrétně má inspekce kontrolovat.

[87] Za této situace nenalezl Nejvyšší správní soud důvod, pro který by žalovaný nebyl oprávněn postupovat podle § 20 souběžně účinného zákona o spotřebitelském úvěru a shledat tam předpokládané porušení § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1, za které následně uložil stěžovateli pokutu. Postupoval proto rovněž správně, pokud vycházel při úvaze o možné prekluzi z § 21 odst. 3 zákona o spotřebitelském úvěru. Trestal stěžovatele za porušení konkrétních ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru. Za situace, kdy tento zákon obsahuje komplexní úpravu zániku odpovědnosti za správní delikt ve stanovených lhůtách, není žádného důvodu přihlížet k právní úpravě, která aplikována nebyla a ani neměla být aplikována z důvodu aplikační přednosti.

[88] K aplikaci § 9 odst. 5 zákona o ČOI nevede ani stěžovatelem zdůrazňovaná odlišnost zákonných úprav. To, že v jednom případě akcentuje zánik odpovědnosti za správní delikt a ve druhém specifikuje, kdy již nelze řízení o pokutě zahájit, neznamená, že jsou obě úpravy natolik provázány, že je třeba je aplikovat společně. Naopak, každá z úprav stanoví pro jí předpokládané situace vlastní pravidlo pro případné upuštění od sankčního řízení. Za prekluzivní by bylo lze spíše považovat lhůtu v § 21 odst. 3 (oproti názoru stěžovatele v bodu 150 stížnosti). Chybí však rozumné vysvětlení, proč by zákonodárce zdvojoval úpravu zániku odpovědnosti za správní delikt s pravidlem o nemožnosti zahájit řízení o pokutě, pokud by byl důsledek případného nedodržení lhůty pro „pachatele“ vždy obdobně příznivý. I tyto úvahy podporují závěr, že pokud bylo

vedeno řízení o správním deliktu předpokládaném zákonem o spotřebitelském úvěru, podle skutkové podstaty v něm specifikované, postupoval žalovaný správně, pokud rozhodl ve lhůtách upravených v § 21 odst. 3 tohoto zákona. Proto nemohou obstát rovněž námitky, že pokuta byla uložena v prvním stupni mimo zákonné rozmezí upravené v zákoně o ČOI, protože pokuta nebyla ukládána podle tohoto právního předpisu, a tedy ani se zřetelem k zákonnému rozpětí v něm upravenému.

[89] Důvodnými nejsou ani námitky, že marně uplynula subjektivní dvouletá lhůta též podle § 21 odst. 3 zákona. Podle stěžovatele se žalovaný o rozhodných skutečnostech dozvěděl již v květnu 2013 v souvislosti s kontrolou zahájenou na podnět p. T. Krajský soud se však i této souvislosti věnoval a zdůraznil, že sám žalovaný uvážil o zániku odpovědnosti za delikt vztahující se ke specifikované smlouvě. Není pochyb, že za jednání týkající se této smlouvy žalovaný pokutu nakonec neuložil, v žalobou napadeném rozhodnutí řízení zastavil ve vztahu ke skutku vyplývajícímu z této smlouvy. Již proto nemohlo dojít ve vztahu k této smlouvě o porušení zásady *ne bis in idem*. Nešlo spolu s ostatními smlouvami o jeden skutek, proto zastavení řízení v části týkající se uvedené smlouvy bylo nejen možné, ale nemělo za následek nepřípustnost postihu ohledně závad zjištěných v ostatních smlouvách a nepřípustné dvojí trestání. Jestliže pak okolnosti související se smlouvou p. T. netvořily překážku pro postih stěžovatele v souvislosti s jinými uzavřenými smlouvami, pak argumentace o tom, že i kontrolní protokol může založit překážku věci rozhodnuté, nemá místo.

[90] Stěžovatel se podrobněji nezabývá tím, zda a jakým způsobem jsou již protokolem o kontrole založena veřejná subjektivní práva o kontrole. Postačí proto obecně připomenout judikaturu k výsledkům daňové kontroly, podle které kontrolními zjištěními obsaženými v protokolu o daňově kontrole k žádnému zásahu do práv nedochází, neboť kontrolní zjištění a závěry z nich vyplývající nejsou bez dalšího samostatně vykonatelné ani způsobilé vyvolat samy o sobě jakékoliv jiné právní následky, jež by znamenaly újmu pro jejich adresáta (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2006, č. j. 8 Aps 4/2006 – 98, ze dne 18. 4. 2013, č. j. 5 Afs 59/2012 – 32, nebo ze dne 30. 4. 2014, č. j. 6 Afs 46/2014 – 39). Stejnou povahu pak mají kontrolní zjištění provedená podle zákona o státní kontrole. Výsledky kontroly, provedené podle zákona o státní kontrole, mohou být podkladem pro zahájení správního řízení o uložení pokuty vůči odpovědnému subjektu a jedním z důkazů, kterým je prokazováno protiprávní jednání odpovědného subjektu, avšak samy o sobě nenahrazují ani nemohou nahradit dokazování provedené postupem stanoveným správním řádem v rámci následně vedeného správního řízení o uložení správní sankce (viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 8. 2001, č. j. 7 A 59/99 - 45 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007 - 80). Např. v rozsudku ze dne 30. 11. 2016, č. j. 3 As 52/2016 - 28, se pak kasační soud ztotožnil s názorem, že samotná kontrolní zjištění obsažená v protokolu o kontrole nemohou být ani nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.

[91] Stěžovatel shledává výši uložené sankce neproporcionální, podstatnou měrou však na základě předpokladů, kterým kasační soud nepřisvědčil (východisko v názorech civilních soudů, tvrzené neporušení informačních povinností v důsledku správného postupu při výpočtu, dřívější připuštění praxe stěžovatele). Nelze pouze za hypotetický považovat názor krajského soudu (strana 59 rozsudku) o tom, že vytýkané porušení nemá

přímou vazbu na vznik škody a že nepřímo jsou spotřebiteli upřeny informace, na základě kterých by se případně rozhodl pro jiný úvěrový produkt. V řízení nebylo třeba exaktně zjistit, jak konkrétně by případně spotřebitelé jednali, pokud by obdrželi správné informace. Výše způsobené škody není předpokladem obsaženým ve skutkové podstatě správních deliktů. Šlo o nedodržení požadavků na řádnou informovanost spotřebitelů. Ani vágní poukaz stěžovatele na dle něj pouze hypotetické odůvodnění krajského soudu k výši škody není důvodný. Zcela dostačující je i odůvodnění krajského soudu k návrhu na moderaci uložené sankce. Jestliže pokutu krajský soud (a ani soud kasační) neshledávají neproporcionální, nelze ji tím spíše považovat za zjevně nepřiměřenou, jak předpokládá § 78 odst. 2 s. ř. s.

[92] Stěžovatel v kasační stížnosti nadále vyjadřuje pochybnost, jaké další informace a poznatky žalovanému chyběly k úvaze o spáchání správního deliktu. Skutečností zůstává, že z výstupu žalovaného ohledně uvedené smlouvy nevyplývá, že by žalovaný měl již v roce 2013 jakékoli informace o obsahu smluv, jež následně podrobil kontrole zahájené v lednu 2014 a ze kterých zjistil pochybení, za které následně uložil sankci. Stěžovatel byl postižen za neuvedení požadovaných údajů v konkrétních smlouvách, jakkoli se předmětné pochybení může jevit jako opakovaný nesprávný postup stěžovatele, patrně zjistitelný i v případě dalších smluv. Právní názor stěžovatele tak ústí v absurdní závěr, že jen proto, že žalovaný nezjistil v případě jedné kontrolované smlouvy pochybení, automaticky tím zamezil jakékoli následné kontrole shodného typu smluv ze stejných hledisek, neboť již v prvním případě měl mít povědomost o tom, jaká případná pochybení budou obsažena ve smlouvách, které však dosud nekontroloval. Takový názor je neudržitelný. Je zřetelné, že námitky stěžovatele skutečně míří spíše než k překročení subjektivní lhůty v § 21 odst. 3 zákona k tvrzenému legitimnímu očekávání stěžovatele v důsledku ustálené správní praxe, jakkoli neshledal kasační soud tyto úvahy důvodnými. Zcela proto obstojí důvody krajského soud na str. 36 rozsudku, že žalovaný mohl okruh relevantních poznatků shromáždit až v průběhu kontroly, která byla zahájena v lednu 2014 a jestliže bylo řízení o deliktu zahájeno 1. 7. 2015, nedošlo k marnému uplynutí lhůty.

[93] S tvrzenou důvěrou ve v mezidobí vytvořenou správní praxi stěžovatel na jiném místě kasační stížnosti spojuje argument o nejasnosti právní úpravy a o nutnosti zvolit v takovém případě pro něj příznivější výklad právního předpisu. Není tomu tak. Správní praxe se v rozhodném období nevyvinula a neexistují dva rovnocenné konkurující si výklady právního předpisu.

[94] Nedůvodná je rovněž námitka, že prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno úřední osobou bez příslušného oprávnění, spočívající v tom, že jej měl vydat namísto žalované ředitel jejího příslušného inspektorátu. Již krajský soud zdůraznil, že namítané pochybení se skutečně týká pouze užití slovesa *„ukládám“* namísto *„se ukládá“* ve výrokové části prvostupňového rozhodnutí. To je jinak formálně označeno jako rozhodnutí České obchodní inspekce, inspektorátu Královéhradeckého a Pardubického. Rovněž v odůvodnění rozhodnutí se opakovaně uvádí, že to byl správní orgán, kdo vycházel z protokolů o kontrole, kdo přihlížel při úvaze o výši pokuty k vyjmenovaným kritériím atd. Spolu s oprávněním žalovaného provádět dozor nad dodržováním zákona (§ 19) proto uvedené pochybení nevede k tvrzené nicotnosti rozhodnutí o uložení pokuty.

[95] Kasační soud nepřisvědčil rovněž poukazu stěžovatele, že nemá v obvodu inspektorátu sídlo, organizační složku ani nevykonává činnost, a proto inspektorát nemohl vést řízení v prvním stupni. Podle § 131 odst. 2 písm. b) správního řádu může nadřízený správní orgán usnesením pověřit k projednání a rozhodnutí věci jiný věcně příslušný podřízený správní orgán ve svém správním obvodu, a to na podnět správního orgánu, který by mohl být podle tohoto odstavce pověřen projednáváním a rozhodováním věci, nebo na požádání účastníka za účelem spojení jednotlivých řízení ve společné řízení (§ 140), aby byla zajištěna potřebná věcná shoda nebo návaznost rozhodnutí.

[96] Podle tohoto ustanovení vydal ústřední inspektorát žalovaného dne 30. 4. 2014 usnesení, kterým pověřil Královéhradecký a Pardubický inspektorát kontrolou stěžovatele a případným zahájením a vedením správního řízení. Z oznámení o zahájení kontroly ze dne 23. 1. 2014 plyne, že inspektorát zahájil kontrolu smluv o spotřebitelském úvěru, kde stěžovatel figuruje jako věřitel, a které byly uzavřeny v regionu Královehradeckého a Pardubického kraje. Ze správního spisu tak zřetelně vyplývá důvod, pro který se rozhodl právě specifikovaný inspektorát zahájit kontrolu. Stěžovatel tvrdí, že v působnosti inspektorátu nevykonával žádnou činnost, nemá tam sídlo a ani organizační složku. Přesto však obratem reagoval na výzvu ze dne 27. 1. 2014, kterou byl žádán o jmenný seznam smluv uzavřených v uvedených krajích, přehled zaslal, pouze s vysvětlením, že zasílaný seznam přesně neodpovídá hranicím krajů, protože neeviduje v systému adresy (místa) provozoven. Rozhodná tedy nebyla kritéria uváděná stěžovatelem, ale skutečnost, že smlouvy se stěžovatelem jako věřitelem byly podepisovány v uvedených krajích, což ani stěžovatel nezpochybňuje. Proto neobstojí následné obecné tvrzení, že na území krajů nevykonával žádnou činnost. Je třeba konečně připomenout, že proti usnesení o pověření ze dne 30. 4. 2014, které bylo stěžovateli řádně doručeno, bylo možné podat odvolání. Ze spisu však nevyplývá, že by stěžovatel této možnosti využil a proti usnesení brojil, jak činí až následně v soudním řízení.

[97] Nelze se ztotožnit ani s názorem, ze spojení „věřitel nebo zprostředkovatel“ v § 20 odst. 1 zákona je třeba vyložit tak, že pachatelem je pouze jeden z těchto subjektů. Stěžovateli byla uložena pokuta jako věřiteli za porušení povinností uvedených v § 20 odst. 1 písm. b) zákona ve znění účinném do 24. 2. 2013, resp. § 20 odst. 2 písm. a) zákona účinného po tomto datu. Takového deliktu se může dopustit věřitel nebo zprostředkovatel, resp. pouze věřitel. Nejvyšší správní soud však v rozsudku ze dne 13. 6. 2017, sp. zn. 8 As 96/2016, konstatoval, že *„z žádného ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru nelze dovodit, že by odpovědnost věřitele za správní delikt automaticky vylučovala odpovědnost zprostředkovatele v téže věci a naopak. Spojka „nebo“ zde není spojkou vylučující, neznamená, že odpovědnost může v konkrétním skutkovém případě svědčit buď věřiteli, nebo zprostředkovateli.“* Dále zdůraznil, že rozhodné při určení odpovědného subjektu je to, komu je zjištěné protiprávní jednání přičitatelné. Lze zobecnit rovněž tam vyslovený právní názor, že *„je to věřitel, kdo je smluvní stranou smlouvy o spotřebitelském úvěru, kdo nese všechna rizika spojená s jeho poskytnutím, zajištěním a splácením. Věřitel primárně stanovuje podmínky, za nichž je ochoten úvěr poskytnout. U případné odpovědnosti zprostředkovatele úvěru za správní delikt by hrálo roli, jakým konkrétním způsobem se zprostředkovatel podílel na následném uzavření úvěrové smlouvy a zda v důsledku právě jeho jednání nedošlo k poskytnutí informací uvedených v příloze 1.“* V nyní projednávané věci

spočívá základ protiprávního jednání v samotném obsahu spotřebitelských smluv, v uvedení nesprávných údajů o parametrech nabízeného úvěru. Tedy okolnosti, která zcela leží v dispozici věřitele, neboť ten je smluvní stranou smlouvy a byl to on, kdo deklaroval udávané parametry spotřebitelského úvěru. Zamyšlení stěžovatele, že pokud by byly smlouvy uzavřené zprostředkovatelem, aniž by on jakkoli přišel do kontaktu se spotřebitelem, není dána jeho odpovědnost, proto rovněž není důvodné.

[98] Nelze přisvědčit ani argumentaci pomocí základních zásad trestání ve prospěch závěru, že skutková podstata správního deliktu je naplněna pouze tehdy, pokud požadované údaje nejsou ve smlouvě uvedeny vůbec. Stěžovateli je znám rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 7. 2016, č. j. 32 Cdo 4838/2015 - 436, který v obdobné souvislosti jako v nyní projednávané věci uzavírá, že požadavek řádného uvedení RPSN není splněn tehdy, pokud je jeho hodnota uvedena chybně v neprospěch spotřebitele. Stěžovatel však s tímto právním názorem nepolemizuje a omezuje se pouze na obecné tvrzení, že uvedený právní názor není podpořen judikaturou správních soudů. Nejvyšší správní soud tedy nejenže se s názorem Nejvyššího soudu ztotožňuje, ale rovněž lze nadále přiměřeně poukázat např. na rozsudek ze dne 27. 9. 2017, č. j. 8 As 255/2016 - 36, podle kterého „*řádná informace, na kterou se může spotřebitel spolehnout, má být pravdivá. Za řádné informování naproti tomu nelze považovat nepravdivý údaj, jelikož neposkytuje informaci o skutečném stavu zboží.*“

[99] Kasační soud nemohl rovněž vejít v souvislosti s námitkou o nenaplnění materiální stránky deliktu na argument, podle kterého měl žalovaný zkoumat, nakolik byl údaj o RPSN fakticky schopen ovlivnit chování spotřebitelů. Není pochyb, že RPSN zákon i směrnice považují za jeden z parametru s vypovídací schopností ovlivnit chování spotřebitelů a poskytnout relevantní informace. Pokud by tomu tak nebylo, lze předpokládat, že by právní úprava neobsahovala vymezení tohoto ukazatele a nestanovila nezpochybnitelný požadavek, aby o něm byl spotřebitel informován, a to již před uzavřením smlouvy. Tím spíše při omezeném množství ukazatelů, které s vyhodnocení produktů slouží. Stěžovatel se snaží deliktní odpovědnost minimalizovat tím, že „nabízí“ spotřebiteli jiná kritéria, která podle jeho mínění zastanou požadavek transparentnosti lépe. To však stěžovateli jednak nepřísluší a jednak není způsobilé zprostit jej odpovědnosti za spáchaný správní delikt. Nelze proto rovněž shledat rozsudek krajského soudu nedostatečně odůvodněným v konfrontaci s následnou bagatelizací významu tohoto ukazatele.

[100] Rovněž nepřípadným je poukaz na relativně nepatrný rozdíl mezi zjištěnou a správnou RPSN v případě jedné konkrétní smlouvy. Ani stěžovatel netvrdí, že by v tomto případě byl mezi zjištěná porušení řazen i případ, kdy postupoval jinak než v ostatních případech a nelze spekulovat, zda nižší odchylka byla způsobena odlišným přístupem stěžovatele i výpočtu rozhodných hodnot či byla důsledkem specifických „vstupních hodnot“ – výše poplatku ve vztahu k jistině úvěru, výší splátek a dobou splácení.

[101] Na závěr o spáchání deliktu nemá konečně přímý vliv ani argument, že se spotřebitelé ve většině následně neobrátili na finančního arbitra v typově obdobné věci a tudíž se necítí postupem stěžovatele nijak dotčeni. Netřeba zdůrazňovat, že následný postoj spotřebitele k deliktnímu jednání věřitele není součástí skutkové podstaty deliktu ani

hlediskem při úvaze o výši trestu. Účelem náležitého splnění informační povinnosti je právě předcházet možným následným řízením vyplývajícím z nesplnění zákonných povinností poskytovatele úvěru.

[102] Mimo kritéria rozhodná pro úvahu o zákonnosti uložené sankce se stěžovatel dostává, i pokud uvažuje, jaká méně invazivní opatření měla žalovaná zvolit po zjištění deliktního jednání. Že žalovaná disponuje vedle oprávnění uložit sankci za správní delikt rovněž oprávněním vyžadovat odstranění zjištěných nedostatků, popř. navrhovat opatření k jejich nápravě, neznamená, že jen v důsledku existence těchto nástrojů nejsou dány podmínky pro vedení řízení a následné uložení správní sankce v případě naplnění skutkové podstaty správního deliktu. Že stěžovatel deliktního jednání následně zanechal, lze sice obecně hodnotit pozitivně, rozhodně však nelze v této skutečnosti vidět okolnost vylučující protiprávnost předchozího deliktního jednání, či nedostatek subsidiarity správněprávního postihu.

[103] Pokud jde o stěžovatelem tvrzené vady řízení před správními orgány, z kasační stížnosti nejprve plyne pouze obecný nesouhlas stěžovatele a argumenty, které krajský soud uvedl se závěrem, že řízení takovými vadami netrpělo. To i přesto, že odůvodnění krajského soudu je v tomto ohledu obsáhlé (str. 37 - 41). Proto lze pouze poznamenat, že takový obecný nesouhlas nemůže být se zřetelem k důvodům rozsudku krajského soudu důvodný.

[104] Nedůvodnými jsou rovněž námitky týkající se tvrzeného neprovedení dokazování v řízení o správním deliktu. Krajský soud obsahově obdobnou námitku podrobně vypořádal na stranách 37 - 40 rozsudku. Chronologicky připomněl základní skutečnosti z průběhu kontroly, vyhotovení protokolu o kontrole, sdělení o vyřízení námitek, dodatku k protokolu o kontrole a sdělení k námitkám k dodatku, které žalobce podal. Zdůraznil rovněž, že stěžovatel nevyužil možnosti seznámit se v průběhu řízení o správním deliktu s podklady rozhodnutí. Podstatné rovněž bylo, že správní orgán neprováděl žádné důkazy mimo jednání dle § 51 odst. 2 správního řádu. Krajský soud se podrobně rovněž zabýval požadavkem na nařízení ústního jednání v řízení o správním deliktu. S poukazem na případné navazující soudní řízení uzavřel, že ani čl. 6 Evropské úmluvy neznamená bezvýhradnou povinnost správního orgánu vždy nařídit ústní jednání v případě obvinění ze správního deliktu. Dohledal rovněž přiléhavou judikaturu k situaci, kdy sice nebyl formálně proveden v řízení o správním deliktu důkaz protokolem o kontrole, avšak tato okolnost neznamenala ztížení účinné obrany účastníka a takovou vadu, která by způsobila nezákonnost rozhodnutí o sankci.

[105] Stěžovatel argumenty krajského soudu přímo nevyvrací a nespecifikuje, jak konkrétně se tvrzená pochybení žalovaného a soudu projevila ve ztížení jeho možnosti uplatňovat v řízení svá práva. Sice tvrdí, že mu tím byla zmařena možnost konfrontovat zjištění správního orgánu s vlastními připomínkami, současně však nespecifikuje, které konkrétní zjištění mu zůstalo v důsledku pochybení žalovaného utajeno, popř. kterou konkrétní připomínku nemohl v důsledku toho učinit a proč.

[106] Nepřípadným je poukaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 98/2015 - 32. V uvedené věci se kasační soud, na rozdíl od nyní

projednávané věci, zabýval tím, jaké skutečnosti v rámci kontroly lze podrobit následnému přezkumu prostřednictvím „zásahové“ žaloby ve správním soudnictví. Kontrola týkající se případného nelegálního zaměstnávání nepochybně probíhá jinak než kontrola v nyní projednávané věci. Zatímco tehdy šlo o rozhraničení výsledku kontroly a jejího průběhu směrem k samostatné přezkoumatelnosti ve správním soudnictví, nyní kontrola spočívala ve shromáždění smluv o spotřebitelském úvěru a v jejich následném posouzení z hlediska požadavků stanovených zákonem. Stěžovatelem citovaná pasáž představovala argumentační úvod směrem k případnému následnému deliktnímu řízení a nelze pouze z ní dovozovat nezákonnost postupu v nyní projednávané věci.

[107] Nelze stěžovateli rovněž přisvědčit, pokud zdůrazňuje „bagatelní“ charakter předmětu sporu v rozhodnutích, z nichž vycházel krajský soud. Zákonné rozpětí pro případné uložení pokuty totiž není kritériem, které by bez dalšího zapovídalo obecnější využití vyslovených názorů i pokud jde o jiné druhy kontroly. Další související námitky pak vycházejí z premisy, že dokazování přesto bylo vedeno, avšak mimo ústní jednání. Jestliže však tento předpoklad nebyl ve věci zjištění, nemohou mít již proto místo námitky o tom, že se stěžovatel nevzdal práva účasti při takovém provádění důkazu, či o tom nebyl informován.

[108] Nelze považovat za důvodné rovněž námitky týkající se specifikace skutků v provostupňovém rozhodnutí. Krajský soud přehledně vyložil (strany 42 - 43), že jakkoli by bylo vhodnější specifikovat jednotlivé smlouvy vedle jejich čísla rovněž jejich účastníky, přesto se nejedná o vadu, v důsledku které by vznikla pochybnost, za jaké jednání byl stěžovatel postižen. Vedle čísla smlouvy, které by mělo být jedinečné, jsou to ostatně též její parametry, které byly ve výroku zmíněny a jejichž nesprávné uvedení bylo stěžovateli vytčeno. Tomuto názoru nelze než přisvědčit. Postupem krajského soudu nedošlo k popření závěrů vyjádřených v rozhodnutí rozšířeného senátu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, neboť skutek byl popsán dostatečně tak, aby nemohl být zaměněn s jiným a rovněž je z výroku prvostupňového jednání zřejmé, za co byl stěžovatel postižen. Rovněž jistá nedůslednost při specifikaci vytčeného jednání, kdy není přesně citováno znění právní normy (věřitel poskytne spotřebiteli, resp. věřitel uvedl či neuvedl), nevedla podle krajského soudu k dotčení subjektivních veřejných práv stěžovatele. Skutečně nelze tvrdit, že byl stěžovatel postižen za jednání, které není správním deliktem, jen proto, že správní orgán nezvolil při specifikaci skutku výhradně terminologii užitou v právní normě. Stejně tak nelze rozsudek shledat nezákonným pro vypořádání s námitkou týkající se užití spojení *„úhrnná pokuta“*. I zde lze přisvědčit krajskému soudu, že tím byl toliko zdůrazněn fakt, že byla při ukládání sankce zohledněna zásada absorpce. Konečně správné je rovněž tvrzení krajského soudu, že požadavek stěžovatele na zamítnutí odvolání v potvrzující části prvostupňového rozhodnutí nemá oporu v právní úpravě. Žalovaný totiž prvostupňové rozhodnutí v části změnil a ve zbytku jej potvrdil. To odpovídá § 90 odst. 5 správního řádu.

[109] Nelze konečně dovodit zmatečnost vedení správního spisu pouze z toho, že správní orgán nezmínil v rozhodnutí ve věci samé všechny listiny, které tvoří správní spis. I když tvoří dokumenty, které se vztahují k dané věci, správní spis, neznamená to, že rozhodnutí ve věci trpí jakýmkoli deficitem jen proto, že nejsou všechny zmíněny v odůvodnění rozhodnutí. Lze jistě předpokládat, že součástí spisu mohou být i dokumenty, které se

bezpochyby k věci vztahují, neobsahují však žádnou skutečnost, kterou by bylo nezbytné výslovně zdůraznit při argumentaci na podporu výsledku, k němuž správní orgán dospěl. Jen z toho skutečně nelze usuzovat na zmatečné vedení správního spisu, tím spíše, že tato argumentace není podpořena konkrétním konstatováním o obsahu listiny svědčící stěžovateli, která není v rozhodnutí zmíněna. Ani tehdy by však patrně nešlo o zmatečné vedení soudního spisu, ale o věcnou správnost vydaného rozhodnutí.

[110] Rovněž je třeba přisvědčit vyčerpávajícímu odůvodnění krajského soudu stran tvrzeného porušení zásady dvojinstančnosti. Ta podle stěžovatele spočívá v metodickém vedení podřízených útvarů, v důsledku čehož je zřejmá předem daná bezúspěšnost podaných odvolání. Tak tomu však není. Krajský soud správně zdůraznil, že principem dvojinstančního správního řízení je umožnit odvolateli, aby se k jeho odvolacím námitkám orgány státní správy vyjádřily a případně k nim revokovaly či změnily prvostupňové rozhodnutí. Nelze porušení zásady dvojinstančnosti shledávat pouze v tom, že správní orgány ve vztahu vzájemné nadřízenosti sdílejí aktuální informace a postupují ve vzájemné součinnosti.

[111] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[112] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2018

Mgr. David Hipšr
předseda senátu